

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. rugsėjo 7 d.*

Turinys

Teisinis pagrindas	4
Sąjungos teisė	4
Direktyva 2014/24	4
Direktyva 89/665	11
Direktyva 2016/943	12
Lietuvos teisė	14
Viešųjų pirkimų įstatymas	14
Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas	17
Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai	17
Dėl prejudicinių klausimų	23
Dėl pirmojo klausimo	23
Dėl antrojo klausimo	24
Dėl trečiojo klausimo	25
Dėl ketvirtojo–devintojo klausimų	27
Pirminės pastabos	27
Dėl penktojo–septintojo klausimų	28
Dėl ketvirtojo, aštuntojo ir devintojo klausimų	30

* Proceso kalba: lietuvių.

– Dėl perkančiosios organizacijos pareigos saugoti konfidencialią informaciją apimties ir pareigos motyvuoti	30
– Dėl kompetentingo nacionalinio teismo pareigos saugoti konfidencialią informaciją apimties	33
Dėl dešimtojo klausimo	36
Dėl vienuoliktojo klausimo	37
Dėl bylinėjimosi išlaidų	39

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Viešieji pirkimai – Direktyva 2014/24/ES – 58 straipsnio 3 ir 4 dalys – 60 straipsnio 3 ir 4 dalys – XII priedas – Pirkimo procedūrų vykdymas – Dalyvių pasirinkimas – Atrankos kriterijai – Įrodinėjimo būdai – Ekonominis ir finansinis ūkio subjektų pajėgumas – Galimybė laikinosios įmonių asociacijos vadovaujančiam nariui remtis pajamomis, gautomis pagal ankstesnę viešojo pirkimo sutartį, susijusią su ta pačia sritimi kaip ir pagrindinėje byloje nagrinėjama viešojo pirkimo sutartis, įskaitant atvejus, kai jis pats nevykdė veiklos srityje, susijusioje su pagrindinėje byloje nagrinėjama sutartimi – Ūkio subjektų techniniai ir profesiniai pajėgumai – Direktyvoje pripažintų įrodinėjimo būdų išsamumas – 57 straipsnio 4 dalies h punktas ir 6 ir 7 dalys – Viešieji paslaugų pirkimai – Neprivalomi pašalinimo iš dalyvavimo viešojo pirkimo procedūroje pagrindai – Įtraukimas į ūkio subjektų, pašalintų iš viešojo pirkimo procedūrų, sąrašą – Laikinosios įmonių asociacijos narių solidarumas – Asmeninis sankcijos pobūdis – 21 straipsnis – Ūkio subjekto perkančiajai organizacijai perduotos informacijos konfidencialumo apsauga – Direktyva (ES) 2016/943 – 9 straipsnis – Konfidencialumas – Komercinių paslapčių apsauga – Taikymas viešojo pirkimo procedūroms – Direktyva 89/665/EEB – 1 straipsnis – Teisė į veiksmingą teisinę gynybą“

Byloje C-927/19

dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. gruodžio 18 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“,

dalyvaujant:

UAB „Ecoservice Klaipėda“,

UAB „Klaipėdos autobusų parkas“,

UAB „Parsekas“,

UAB „Klaipėdos transportas“,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta, kolegijų pirmininkai J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal, N. Piçarra ir A. Kumin, teisėjai C. Toader, M. Safjan, D. Šváby (pranešėjas), S. Rodin, F. Biltgen, L. S. Rossi, I. Jarukaitis ir N. Jääskinen,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

posėdžio sekretorius M. Longar, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- UAB „Ecoservice Klaipėda“, atstovaujamos advokatų J. Elzbergo ir V. Mitrausko,
- UAB „Klaipėdos autobusų parkas“, atstovaujamos advokato D. Soloveičik,
- Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos K. Dieninio ir R. Butvydytės,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos A. Posch ir J. Schmoll,
- Europos Komisijos, atstovaujamos L. Haasbeek, S. L. Kalėdos ir P. Ondrůšek,

susipažinęs su 2021 m. balandžio 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014, p. 65), 21 ir 42 straipsnių, 57 straipsnio 4 dalies h punkto, 58 straipsnio 3 ir 4 dalių ir 70 straipsnio, 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo (OL L 395, 1989, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 1 t. p. 246), iš dalies pakeistos 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES (OL L 94, 2014, p. 1) (toliau – Direktyva 89/665), 1 ir 2 straipsnių ir 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (OL L 157, 2016, p. 1) 9 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ (toliau – perkančioji organizacija) ir UAB „Ecoservice Klaipėda“ (toliau – *Ecoservice*) ginčą dėl viešosios komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sutarties sudarymo su ūkio subjektų grupe, kurią sudaro UAB „Klaipėdos autobusų parkas“, UAB „Parsekas“ ir UAB „Klaipėdos transportas“ (toliau – Grupė).

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2014/24

- 3 Direktyvos 2014/24 51 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„turėtų būti paaiškinta, kad nuostatos dėl konfidencialios informacijos apsaugos niekaip neturi trukdyti viešai atskleisti nekonfidencialias sudarytų sutarčių nuostatas, įskaitant visus vėlesnius pakeitimus[.]“

- 4 Šios direktyvos 18 straipsnio „Pirkimų principai“ 1 dalyje nustatyta:

„Perkančiosios organizacijos ekonominės veiklos vykdytojus [ūkio subjektus] vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, jos veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu.

<...>“

- 5 Minėtos direktyvos 21 straipsnyje „Konfidencialumas“ numatyta:

„1. Jei šioje direktyvoje arba perkančiajai organizacijai taikomoje nacionalinėje teisėje, visų pirma teisės aktuose dėl teisės gauti informaciją, nenurodyta kitaip, ir nedarant poveikio pareigoms, susijusioms su paskirtų sutarčių viešiniu ir informacijos teikimu kandidatams ir konkurso dalyviams, kaip nustatyta 50 ir 55 straipsniuose, perkančioji organizacija neatskleidžia ekonominės veiklos vykdytojų [ūkio subjektų] jai perduotos informacijos, kurią jie nurodė kaip konfidencialią, įskaitant technikos ar prekybos paslaptis ir konfidencialius pasiūlymų aspektus, bet jais neapsiribojant.

2. Perkančiosios organizacijos gali nustatyti ekonominės veiklos vykdytojams [ūkio subjektams] reikalavimus, kuriais siekiama apsaugoti informacijos, kurią perkančiosios organizacijos teikia vykdydamos pirkimo procedūrą, konfidencialų pobūdį.“

- 6 Šios direktyvos 42 straipsnyje „Techninės specifikacijos“ nurodyta:

„1. VII priedo 1 punkte apibrėžtos techninės specifikacijos nustatomos pirkimo dokumentuose. Techninėje specifikacijoje nustatomos reikalaujamos darbų, paslaugų arba prekių charakteristikos.

Tos charakteristikos taip pat gali sietis su konkrečiu gamybos arba prašomų darbų atlikimo, prekių tiekimo arba paslaugų teikimo procesu ar metodu arba konkrečiu kito gyvavimo ciklo etapo procesu, net jei tokie veiksniai nėra susiję su esminiais jų aspektais, su sąlyga, kad jie yra susiję su sutarties dalyku ir atitinka jos vertę bei tikslus.

Techninėse specifikacijose taip pat gali būti nurodoma, ar bus reikalaujama intelektualinės nuosavybės teisių perdavimo.

<...>

3. Nedarant poveikio privalomosioms nacionalinėms techninėms taisyklėms, tiek, kiek jos yra suderinamos su Sąjungos teise, techninės specifikacijos formuluojamos vienu iš toliau nurodytų būdų:

- a) nurodant rezultatų ar funkcinius reikalavimus, įskaitant aplinkosaugines charakteristikas, su sąlyga, kad parametrai yra pakankamai tikslūs, jog konkurso dalyviai galėtų nustatyti sutarties dalyką, o perkančiosios organizacijos – skirti sutartį;
- b) nurodant technines specifikacijas ir, pirmumo tvarka, nacionalinius standartus, kuriais į nacionalinę teisę perkeliama Europos standartai, Europos techninius įvertinimus, bendras technines specifikacijas, tarptautinius standartus, kitas Europos standartizacijos institucijų nustatytas techninių etalonų sistemas arba, jei tokių nėra, nacionalinius standartus, nacionalinius techninius liudijimus arba nacionalines technines specifikacijas, susijusias su darbų projektavimu, apskaičiavimu ir vykdymu bei produktų naudojimu; kiekviena nuoroda pateikiama kartu su fraze „arba lygiavertis“;
- c) nurodant rezultatų ar funkcinius reikalavimus, nurodytus a punkte, ir remiantis b punkte nurodytomis techninėmis specifikacijomis kaip priemone daryti prielaidą, kad tokių rezultatų ar funkcinių reikalavimų yra laikomasi;
- d) nurodant b punkte nurodytas technines specifikacijas tam tikroms charakteristikoms ir a punkte nurodytus rezultatų ar funkcinius reikalavimus kitoms charakteristikoms.

<...>“

7 Direktyvos 2014/24 VII priedas susijęs su „[t]am tikrų techninių specifikacijų apibrėžti[mi]“.

8 Šios direktyvos 50 straipsnio „Skelbimai apie sutarties skyrimą“ 4 dalyje numatyta:

„Tam tikra informacija apie sutarties skyrimą arba preliminarosios sutarties sudarymą gali būti neskelbiama, kai jos pateikimas trukdytų užtikrinti įstatymų vykdymą arba kitaip prieštarautų viešajam interesui, pažeistų teisėtus konkretaus viešojo ar privačiojo ekonominės veiklos vykdytojo [ūkio subjekto] komercinius interesus arba galėtų trukdyti sąžiningam ekonominės veiklos vykdytojų [ūkio subjektų] konkuravimui.“

9 Minėtos direktyvos 55 straipsnis „Kandidatų ir dalyvių informavimas“ suformuluotas taip:

„1. Perkančiosios organizacijos kiekvienam kandidatui ir konkurso dalyviui nedelsiant praneša apie priimtus sprendimus dėl preliminarosios sutarties sudarymo, sutarties skyrimo ar leidimo dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje, įskaitant sprendimo nesudaryti preliminarosios sutarties, neskirti sutarties, dėl kurios buvo paskelbtas kvietimas dalyvauti konkurse, pradėti procedūrą iš naujo arba netaikyti dinaminės pirkimo sistemos motyvus.

2. Jeigu to prašo atitinkamas kandidatas ar konkurso dalyvis, perkančioji organizacija kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 15 dienų nuo rašytinio prašymo gavimo praneša:

- a) visiems nelaimėjusiems kandidatams apie jų prašymo dalyvauti atmetimo priežastis;

- b) visiems nelaimėjusiems konkurso dalyviams apie jų pasiūlymo atmetimo priežastis, o 42 straipsnio 5 ir 6 dalyse numatytais atvejais – ir savo sprendimo dėl nelygiavertiškumo arba sprendimo, kad darbai, prekės arba paslaugos neatitinka rezultatų arba funkcinių reikalavimų, priežastis;
- c) visiems konkurso dalyviams, pateikusiems priimtina pasiūlymą, apie atrinkto pasiūlymo ypatybes ir santykinis pranašumus, taip pat nurodo laimėjusį konkurso dalyvį arba preliminariosios sutarties šalis;
- d) visiems konkurso dalyviams, pateikusiems priimtina pasiūlymą, apie derybų ir dialogo su konkurso dalyviais eigą ir pažangą.

3. Perkančiosios organizacijos gali nuspręsti nepateikti tam tikros 1 ir 2 dalyse nurodytos informacijos, susijusios su sutarties skyrimu, preliminariųjų sutarčių sudarymu arba leidimu dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje, kai tokios informacijos pateikimas trukdytų užtikrinti įstatymų vykdymą arba kitaip prieštarautų viešajam interesui, pažeistų teisėtus konkretaus viešojo ar privačiojo ekonominės veiklos vykdytojo [ūkio subjekto] komercinius interesus arba galėtų trukdyti sąžiningam ekonominės veiklos vykdytojų [ūkio subjektų] konkuravimui.“

- 10 Šios direktyvos 56 straipsnio „Bendrieji principai“ 3 dalyje nurodyta:

„Kai informacija ar dokumentai, kuriuos turi pateikti ekonominės veiklos vykdytojai [ūkio subjektai], yra ar atrodo neišsamūs ar klaidingi arba jeigu trūksta konkrečių dokumentų, perkančiosios organizacijos gali, išskyrus atvejus, kai šią direktyvą įgyvendinančioje nacionalinėje teisėje nustatyta kitaip, prašyti atitinkamų ekonominės veiklos vykdytojų [ūkio subjektų] per tinkamą laikotarpį pateikti, papildyti, patikslinti naujausią informaciją ar dokumentus arba pateikti trūkstamą naujausią informaciją ar dokumentus su sąlyga, kad tokie prašymai pateikiami visapusiškai laikantis lygiateisiškumo ir skaidrumo principų.“

- 11 Direktyvos 2014/24 57 straipsnio „Pašalinimo pagrindai“ 4 ir 6 dalyse nustatyta:

„4. Perkančiosios organizacijos gali pašalinti arba gali būti valstybių narių įpareigos pašalinti iš dalyvavimo pirkimo procedūroje ekonominės veiklos vykdytojams esantiems [ūkio subjektus, esančius] bet kurioje iš šių situacijų:

<...>

- h) kai ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] rimtai iškraipė faktus pateikdamas informaciją, reikalingą patikrinti, ar nėra pagrindų pašalinti, arba patikrinti atitiktį atrankos kriterijams, nulepė tokią informaciją arba negalėjo pateikti patvirtinamųjų dokumentų, reikalaujamų pagal 59 straipsnį, arba

<...>

6. Ekonominės veiklos vykdytojas [Ūkio subjektas], atsidūręs vienoje iš 1 ir 4 dalyse nurodytų situacijų, gali pateikti įrodymus, kad ėmėsi pakankamų priemonių, jog įrodytų savo patikimumą, nepaisant to, kad yra tinkamas pagrindas jį pašalinti. Jeigu manoma, kad tokių įrodymų pakanka, atitinkama[s] ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] nepašalinamas iš pirkimo procedūro[s].

Šiuo tikslu ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] įrodo, kad sumokėjo arba įsipareigojo sumokėti kompensaciją už žalą, padarytą dėl nusikalstamos veikos arba nusižengimo, išsamiai išaiškino faktines ir kitas aplinkybes aktyviai bendradarbiaudamas su tyrimą atliekančiomis valdžios institucijomis ir ėmėsi konkrečių tinkamų techninių, organizacinių ir personalo priemonių, kad užkirstų kelią tolesnei nusikalstamai veikai arba nusižengimams.

Priemonės, kurių ėmėsi ekonominės veiklos vykdytojai [ūkio subjektai], vertinamos atsižvelgiant į nusikalstamos veikos arba nusižengimo sunkumą ir konkrečias aplinkybes. Kai manoma, kad priemonių nepakanka, ekonominės veiklos vykdytojui pateikiamas to sprendimo motyvų paaiškinimas [ūkio subjektui pateikiami to sprendimo motyvai].

Ekonominės veiklos vykdytojui [Ūkio subjektui], kuris galutiniu teismo sprendimu yra pašalintas iš dalyvavimo pirkimo ar koncesijos suteikimo procedūrose, neleidžiama valstybėse narėse, kuriose tas teismo sprendimas galioja, iš to sprendimo išplaukiančiu pašalinimo laikotarpiu naudotis šioje dalyje numatyta galimybe.“

12 Šios direktyvos 58 straipsnis „Atrankos kriterijai“ suformuluotas taip:

„1. Atrankos kriterijai gali būti susiję su:

- a) tinkamumu vykdyti profesinę veiklą;
- b) ekonomine ir finansine būkle [ekonominiu ir finansiniu pajėgumu];
- c) techniniais ir profesiniais pajėgumais.

Perkančiosios organizacijos 2, 3 ir 4 dalyse nurodytus kriterijus ekonominės veiklos vykdytojams [ūkio subjektams] gali taikyti tik kaip dalyvavimo reikalavimus. Jos nustato tik tokius reikalavimus, kurie yra tinkami užtikrinti, kad kandidatas arba konkurso dalyvis naudojasi teisnumu bei veiksnumu, turi finansinį pajėgumą ir techninių bei profesinių pajėgumų įvykdyti paskirtiną sutartį. Visi reikalavimai turi būti susiję su sutarties dalyku ir proporcingi jo atžvilgiu.

2. Kalbant apie tinkamumą verstis profesine veikla, perkančiosios organizacijos gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai [ūkio subjektai] būtų įregistruoti viename iš jų įsisteigimo valstybėje narėje esančių profesijų arba verslo registru, kaip aprašyta XI priede, ar įvykdytų bet kokią kitą tame priede nurodytą prašymą.

Jeigu viešojo paslaugų pirkimo procedūrose iš ekonominės veiklos vykdytojų [ūkio subjektų] reikalaujama turėti konkretų leidimą arba būti konkrečios organizacijos nariais, kad jie savo kilmės šalyje galėtų teikti atitinkamą paslaugą, perkančioji organizacija gali jų reikalauti įrodyti, jog jie turi tokį leidimą arba yra konkrečios organizacijos nariai.

3. Kalbant apie ekonominę ir finansinę būklę [ekonominių ir finansinių pajėgumą], perkančiosios organizacijos gali nustatyti reikalavimus, kuriais užtikrinama, kad ekonominės veiklos vykdytojai [ūkio subjektai] turėtų būtinają ekonominę ir finansinę pajėgumą įvykdyti sutartį. Tuo tikslu perkančiosios organizacijos visų pirma gali nustatyti tam tikrą būtinają ekonominės veiklos vykdytojų [ūkio subjektų] metinę apyvartą, įskaitant tam tikrą būtinają apyvartą srityje, kuriai taikoma sutartis. Be to, perkančiosios organizacijos gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai [ūkio subjektai] pateiktų informaciją apie savo metines finansines ataskaitas, iš kurių

būtų matyti, pavyzdžiui, turto ir įsipareigojimų santykiai. Jos taip pat gali reikalauti tinkamo profesinės rizikos civilinės atsakomybės draudimo lygio.

<...>

4. Kalbant apie techninius ir profesinius pajėgumus, perkančiosios organizacijos gali nustatyti reikalavimus, kuriais siekiama užtikrinti, kad ekonominės veiklos vykdytojai [ūkio subjektai] turėtų sutarčiai įvykdyti pagal atitinkamą kokybės standartą būtinus žmogiškuosius ir techninius išteklius bei patirtį.

Perkančiosios organizacijos visų pirma gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojai [ūkio subjektai] turėtų pakankamai patirties, kurią įrodytų tinkamomis rekomendacijomis, gautomis dėl praeityje įvykdytų sutarčių. Perkančioji organizacija gali daryti prielaidą, kad ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] neturi reikalingų profesinių pajėgumų, jeigu perkančioji organizacija nustatė ekonominės veiklos vykdytojo [ūkio subjekto] interesų konfliktą, galintį daryti neigiamą poveikį sutarties vykdymui.

Pirkimo procedūrose, rengiamose dėl prekių, kurioms reikalingi įrengimo ar montavimo darbai, paslaugų teikimo arba darbų atlikimo, ekonominės veiklos vykdytojų [ūkio subjektų] profesinis pajėgumas suteikti paslaugą arba atlikti montavimą ar darbą gali būti vertinamas atsižvelgiant į jų įgūdžius, efektyvumą, patirtį ir patikimumą.

<...>“

13 Minėtos direktyvos 60 straipsnio „Įrodinėjimo priemonės“ 3 ir 4 dalyse nurodyta:

„3. Ekonominės veiklos vykdytojo [Ūkio subjekto] ekonominės ir finansinės būklės [ekonominio ir finansinio pajėgumo] įrodymai paprastai gali būti pateikiami su vienu ar daugiau XII priedo I dalyje išvardytais dokumentais.

Kai ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] dėl pagrįstos priežasties negali pateikti perkančiosios organizacijos prašomų dokumentų, savo ekonominę ir finansinę būklę [ekonominį ir finansinį pajėgumą] jis gali įrodyti bet koku kitu dokumentu, kurį perkančioji organizacija laiko tinkamu.

4. Ekonominės veiklos vykdytojo [Ūkio subjekto] techninių pajėgumų įrodymus galima pateikti viena ar daugiau iš XII priedo II dalyje išvardytų priemonių, atsižvelgiant į darbų, prekių arba paslaugų pobūdį, kiekį ar svarbą ir jų paskirtį.“

14 Tos pačios direktyvos XII priede „Atrankos kriterijų įrodinėjimo priemonės“ nustatyta:

„I dalis. Ekonominė ir finansinė būklė [ekonominis ir finansinis pajėgumas]

Ekonominės veiklos vykdytojo [Ūkio subjekto] ekonominė ir finansinė būklė [ekonominis ir finansinis pajėgumas] paprastai gali būti įrodyta vienu arba keliais toliau nurodytais dokumentais:

a) atitinkamomis bankų pažymomis arba, jei reikia, atitinkamos profesinės rizikos civilinės atsakomybės draudimo įrodymais;

- b) pateiktomis finansinėmis pažymomis ar finansinių pažymų išrašais, jei finansines pažymas reikalaujama skelbti pagal šalies, kurioje įsisteigęs ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas], teisę;
- c) pažyma apie įmonės bendrą apyvartą ir, jei reikia, apyvartą srityje, kuriai taikoma sutartis, per ne ilgesnį nei pastarųjų trejų finansinių metų laikotarpį atsižvelgiant į įmonės įsteigimo datą ar datą, kurią ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] pradėjo veiklą, jei tik informacija apie tokią apyvartą turima.

II dalis. Techninis pajėgumas

Ekonominės veiklos vykdytojų [Ūkio subjektų] techninio pajėgumo įrodymo priemonės, kaip nurodyta 58 straipsnyje:

- a) toliau nurodyti sąrašai:
  - i) darbų, atliktų per ne ilgesnį nei pastarųjų penkerių metų laikotarpį, sąrašas kartu su tinkamo darbų atlikimo ir rezultatų pažymomis svarbiausių darbų atveju; jei to reikia siekiant užtikrinti tinkamą konkurencijos lygį, perkančiosios organizacijos gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų darbų, atliktų anksčiau nei prieš penkerius metus, įrodymus;
  - ii) svarbiausių prekių arba pagrindinių paslaugų, pristatytų ar suteiktų per ne ilgesnį nei pastarųjų trejų metų laikotarpį, sąrašas, nurodant sumas, datas ir gavėjus – tiek viešuosius, tiek privačius. Jei to reikia siekiant užtikrinti tinkamą konkurencijos lygį, perkančiosios organizacijos gali nurodyti, kad bus atsižvelgiama į atitinkamų prekių ar paslaugų, pristatytų ar suteiktų anksčiau nei prieš trejus metus, įrodymus;
- b) duomenys apie dalyvaujančius specialistus arba technines įstaigas neatsižvelgiant į tai, ar jie (jos) tiesiogiai priklauso ekonominės veiklos vykdytojo [ūkio subjekto] įmonei; ypač tuos, kurie atsakingi už kokybės kontrolę, o viešojo darbų pirkimo sutarčių atveju – tuos, į kuriuos rangovas gali kreiptis dėl darbų įvykdymo;
- c) techninės įrangos ir priemonių, kurias ekonominės veiklos vykdytojas naudojo kokybei užtikrinti, aprašymas ir įmonės galimybės atlikti tyrimus bei mokslinius tyrimus;
- d) tiekimo grandinės valdymo ir lokalizavimo sistemų, kurias ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] galės taikyti vykdydamas sutartį, apibūdinimas;
- e) jei tiektini produktai arba teiktinos paslaugos yra sudėtingi arba, išimtiniais atvejais, jie yra skirti specialiam tikslui – patikrinimas, kurį turi atlikti perkančiosios organizacijos arba jų vardu šalies, kurioje produktų tiekėjas arba paslaugų teikėjas yra įsisteigęs, kompetentinga oficiali įstaiga pastarosios sutikimu; šio patikrinimo tikslas – įvertinti produktų tiekėjo gamybinį pajėgumą arba paslaugų teikėjo techninį pajėgumą ir, jei reikia, jo galimybes atlikti tyrimus ir mokslinius tyrimus, taip pat kokybės kontrolės priemones, kurias jis taikys;
- f) paslaugų teikėjo, arba rangovo, arba įmonės vadovaujančiojo personalo išsilavinimas ir profesinės kvalifikacijos, jeigu šie veiksniai nevertinami kaip sutarties skyrimo kriterijus;
- g) aplinkosaugos vadybos priemonių, kurias ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] galės taikyti vykdydamas sutartį, apibūdinimas;

- h) pažyma apie paslaugų teikėjo arba rangovo vidutinį metinį darbuotojų skaičių ir vadovaujančiojo personalo skaičių per pastaruosius trejus metus;
- i) pažyma apie paslaugų teikėjo arba rangovo turimus įrankius, įrenginius ar techninę įrangą sutarčiai vykdyti;
- j) informacija apie sutarties pirkimo dalį, kurią ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] galbūt ketina perduoti vykdyti pagal subrangos sutartį;
- k) tiekinių produktų atžvilgiu:
  - i) pavyzdžiai, aprašymai arba nuotraukos, kurių autentiškumą reikia patvirtinti, jei perkančioji organizacija to prašo;
  - ii) pažymos, parengtos oficialių kokybės kontrolės institucijų arba pripažintos kompetencijos agentūrų, kuriose paliudijama, kad produktų kokybė tiksliai atitinka nurodytas technines specifikacijas ar standartus.“

15 Direktyvos 2014/24 63 straipsnio „Rėmimasis kitų subjektų pajėgumu“ 1 dalyje nustatyta:

„Pagal 58 straipsnio 3 dalį nustatytų kriterijų, susijusių su ekonomine ir finansine būkle [ekonominiu ir finansiniu pajėgumu], ir pagal 58 straipsnio 4 dalį nustatytų kriterijų, susijusių su techniniu ir profesiniu pajėgumu, atžvilgiu ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] atitinkamais atvejais dėl konkrečios sutarties gali remtis kitų subjektų pajėgumu, nepriklausomai nuo ryšių su jais teisinio pobūdžio. Tačiau kriterijų, susijusių su išsilavinimu ir profesinėmis kvalifikacijomis, kaip nustatyta XII priedo II dalies f punkte, arba su atitinkama profesine patirtimi, atžvilgiu ekonominės veiklos vykdytojai [ūkio subjektai] gali remtis kitų subjektų pajėgumu tik tuo atveju, kai pastarieji atliks tuos darbus ar teiks tas paslaugas, kuriems reikalaujama šių pajėgumų. Kai ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] pageidauja remtis kitų subjektų pajėgumu, jis perkančiajai organizacijai turi įrodyti, pavyzdžiui, pateikdamas šių subjektų tuo tikslu patvirtintą įsipareigojimą, kad jis turės reikiamus išteklius.

Perkančioji organizacija pagal 59, 60 ir 61 straipsnius patikrina, ar subjektai, kurių pajėgumu ketina remtis ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas], tenkina atitinkamus atrankos kriterijus ir ar nėra pašalinimo pagrindų pagal 57 straipsnį. Perkančioji organizacija reikalauja, kad ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] pakeistų subjektą, kuris netenkina atitinkamo atrankos kriterijaus arba kurio atžvilgiu yra privalomų pašalinimo pagrindų. Perkančioji organizacija gali reikalauti arba valstybė narė gali reikalauti, kad ji reikalautų, jog ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] pakeistų subjektą, kurio atžvilgiu yra neprivalomų pašalinimo pagrindų.

Kai ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] remiasi kitų subjektų pajėgumu kriterijų, susijusių su ekonomine ir finansine būkle [ekonominiu ir finansiniu pajėgumu], atžvilgiu, perkančioji organizacija gali reikalauti, kad ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] ir tie subjektai būtų bendrai atsakingi už sutarties įvykdymą.

Tomis pačiomis sąlygomis 19 straipsnio 2 dalyje nurodyta ekonominės veiklos vykdytojų [ūkio subjektų] grupė gali remtis grupės dalyvių arba kitų subjektų pajėgumu.“

16 Šios direktyvos 70 straipsnyje „Sutarčių įvykdymo sąlygos“ nurodyta:

„Perkančiosios organizacijos gali nustatyti specialias sąlygas, susijusias su sutarties įvykdymu, su sąlyga, kad jos susietos su sutarties dalyku, kaip apibrėžta 67 straipsnio 3 dalyje, ir nurodytos kvietime dalyvauti konkurse arba pirkimo dokumentuose. Tos sąlygos gali apimti ekonominius, su inovacijomis susijusius, aplinkosaugos, socialinius ar su užimtumu susijusius aspektus.“

Direktyva 89/665

- 17 Direktyvos 89/665 1 straipsnyje „Peržiūros procedūrų taikymo sritis ir galimybė jomis pasinaudoti“ nustatyta:

„1. Ši direktyva taikoma sutartims, nurodytoms [Direktyvoje 2014/24], išskyrus atvejus, kai tokios sutartys neįtrauktos į taikymo sritį pagal tos direktyvos 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17 ir 37 straipsnius.

<...>

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad su sutartimis, kurioms taikoma Direktyva 2014/24/ES arba Direktyva 2014/23/ES, susiję perkančiųjų organizacijų priimti sprendimai galėtų būti veiksmingai ir visų pirma kuo greičiau peržiūrėti laikantis šios direktyvos 2–2f straipsniuose nustatytų sąlygų, remiantis tuo, kad tokiais sprendimais yra pažeisti Sąjungos viešųjų pirkimų srities teisės aktai arba nacionalinės taisyklės, kuriomis tie teisės aktai perkeliama į nacionalinę teisę.

<...>

3. Valstybės narės turi užtikrinti, kad būtų peržiūros procedūros, kuriomis pagal išsamias taisykles, kurias gali nustatyti valstybės narės, galėtų pasinaudoti bent bet kuris asmuo, kuris yra arba buvo suinteresuotas gauti konkrečią sutartį, ir kuriam dėl tariamo pažeidimo buvo padaryta žala ar kilusi tokios žalos rizika.

<...>

5. Valstybės narės gali reikalauti, kad suinteresuotas asmuo peržiūros pirmiausia reikalautų iš perkančiosios organizacijos. Tuo atveju valstybės narės turi užtikrinti, kad pateikus tokį prašymą dėl peržiūros būtų nedelsiant sustabdyta galimybė sudaryti sutartį.

<...>

Pirmoje pastraipoje nurodytas sustabdymas negali pasibaigti, jei nepasibaigęs bent 10 kalendorinių dienų laikotarpis, kuris pradedamas skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai perkančioji organizacija išsiunčia atsakymą faksu arba elektroninėmis priemonėmis, ar, jei naudojamos kitokios ryšių priemonės, – arba nepasibaigęs bent 15 kalendorinių dienų laikotarpis, kuris pradedamas skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai perkančioji organizacija išsiunčia atsakymą, arba nepasibaigęs bent 10 kalendorinių dienų laikotarpis, kuris pradedamas skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai atsakymas buvo gautas.“

18 Šios direktyvos 2 straipsnio „Peržiūros procedūrų reikalavimai“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės turi užtikrinti, kad priemonės, kurių imtasi dėl 1 straipsnyje nurodytų peržiūros procedūrų, apimtų nuostatas dėl įgaliojimų:

- a) esant pirmai galimybei ir naudojant preliminarias procesines priemones taikyti laikinąsias priemones, kuriomis siekiama atitaisyti tariamą pažeidimą ar užkirsti kelią tolesnei žalai konkrečioms interesams, įskaitant priemones sustabdyti sutarties suteikimo procedūrą ar bet kurio perkančiosios organizacijos priimto sprendimo įgyvendinimą ar užtikrinti tokį sustabdymą;
- b) panaikinti neteisėtai priimtus sprendimus arba užtikrinti jų panaikinimą, įskaitant diskriminuojančių techninių, ekonominių ar finansinių specifikacijų, nurodytų kvietime teikti pasiūlymus, sutarties dokumentuose arba bet kuriuose su sutarties suteikimo procedūra susijusiuose dokumentuose, pašalinimą;
- c) priteisti atlyginti nuostolius tokį pažeidimą patyrusiems asmenims.“

19 Pirminė Direktyvos 89/665 redakcija iki pakeitimų, padarytų Direktyva 2014/23, buvo iš dalies pakeista 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/66/EB (OL L 335, 2007, p. 31), siekiant pagerinti viešųjų pirkimų peržiūros procedūrų veiksmingumą. Šios direktyvos 36 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad direktyvoje laikomasi pagrindinių teisių ir principų, visų pirma pripažintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija), ir ja visų pirma siekiama užtikrinti visapusišką teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą paisymą pagal Chartijos 47 straipsnio pirmą ir antrą pastraipus.

Direktyva 2016/943

20 Direktyvos 2016/943 4 ir 18 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(4) novatoriškos įmonės vis dažniau susiduria su nesąžiningais tiek Sąjungai priklausančių, tiek jai nepriklausančių valstybių subjektų veiksmais, kuriais siekiama neteisėtai pasisavinti komercines paslaptis, kaip antai vagystėmis, neteisėtu kopijavimu, pramoniniu šnipinėjimu ar konfidencialumo reikalavimų pažeidimu. Pastarojo meto pokyčiai, kaip antai globalizacija, vis dažnesnis naudojimas užsakomosiomis paslaugomis, ilgesnės tiekimo grandinės bei aktyvesnis informacinių ir ryšių technologijų naudojimas, prisideda prie tų veiksmų rizikos didinimo. Dėl neteisėto komercinės paslapties gavimo, naudojimo ar atskleidimo sumažėja teisėta komercinės paslapties turėtojų galimybė gauti pelno iš savo su inovacijomis susijusių pastangų. Neturint veiksmingų ir palyginamų teisinių priemonių komercinėms paslaptims apsaugoti Sąjungoje, mažėja paskatų imtis tarpvalstybinės su inovacijomis susijusios veiklos vidaus rinkoje ir neįmanoma pasinaudoti komercinių paslapčių galimybėmis skatinant ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą. Todėl neskatinamos inovacijos ir kūrybingumas, mažėja investicijos, o tai trukdo sklandžiai veikti vidaus rinkai ir mažina jos galimybes didinti ekonomikos augimą;

<...>

(18) be to, komercinių paslapčių gavimas, naudojimas arba atskleidimas, jeigu to reikalaujama arba tai leidžiama pagal teisės aktus, šios direktyvos tikslais turėtų būti laikomas teisėtu. Tai visų pirma apima komercinių paslapčių gavimą ir atskleidimą darbuotojų atstovams naudojantis teisėmis į informaciją, konsultavimąsi ir dalyvavimą pagal Sąjungos teisę ir nacionalinės teisės aktus ir praktiką, taip pat darbuotojų ir darbdavių kolektyvinio interesų gynimo atveju, įskaitant bendrą sprendimų priėmimą, taip pat komercinės paslapties gavimą ar atskleidimą atliekant Sąjungos ar nacionalinės teisės aktais nustatytą auditą. Vis dėlto toks komercinės paslapties gavimo laikymas teisėtu neturėtų daryti poveikio komercinės paslapties konfidencialumo užtikrinimo pareigoms ar jos naudojimo apribojimams, kurie nustatomi Sąjungos ar nacionaline teise informacijos turėtojui arba gavėjui. Visų pirma šia direktyva valdžios institucijos neturėtų būti atleidžiamos nuo konfidencialumo pareigų, kurių jos turi laikytis tvarkydamos komercinių paslapčių turėtojų perduotą informaciją, neatsižvelgiant į tai, ar tos pareigos yra nustatytos Sąjungos ar nacionalinėje teisėje. Tokios konfidencialumo pareigos apima, *inter alia*, pareigas tvarkant perkančiosioms organizacijoms perduotą informaciją vykdant viešųjų pirkimų procedūras, kaip nustatyta, pavyzdžiui, <...> [Direktyvoje 2014/24/ES]“

21 Šios direktyvos 1 straipsnyje „Dalykas ir taikymo sritis“ nurodyta:

„1. Šioje direktyvoje nustatomos komercinių paslapčių apsaugos nuo neteisėto gavimo, naudojimo ir atskleidimo taisyklės.

<...>

2. Ši direktyva nedaro poveikio:

<...>

b) Sąjungos ar nacionalinių taisyklių, pagal kurias reikalaujama, kad komercinės paslapties turėtojai dėl viešojo intereso atskleistų informaciją, įskaitant komercines paslaptis, valdžios, administracinėms ar teisminėms institucijoms, kad tos institucijos galėtų vykdyti savo pareigas, taikymui;

c) Sąjungos ar nacionalinių taisyklių, pagal kurias reikalaujama arba leidžiama, kad Sąjungos institucijos ir įstaigos ar nacionalinės valdžios institucijos atskleistų įmonių pateiktą informaciją, kurią tos institucijos, įstaigos ar valdžios institucijos turi vykdydamos pareigas ir laikydamosi išimtinių teisių, nustatytą Sąjungos ar nacionalinėje teisėje, taikymui;

<...>“

22 Minėtos direktyvos 3 straipsnio „Teisėtas komercinių paslapčių gavimas, naudojimas ir atskleidimas“ 2 dalyje nustatyta:

„Komercinės paslapties gavimas, naudojimas ar atskleidimas laikomas teisėtu tiek, kiek tokio gavimo, naudojimo arba atskleidimo yra reikalaujama arba toks gavimas, naudojimas ar atskleidimas yra leidžiamas pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę.“

- 23 Tos pačios direktyvos 4 straipsnio „Neteisėtas komercinių paslapčių gavimas, naudojimas ir atskleidimas“ 2 dalies a punkte numatyta:

„Komercinės paslapties gavimas be komercinės paslapties turėtojo sutikimo laikomas neteisėtu visais atvejais, kai ji gauta atliekant šiuos veiksmus:

1. neteisėtai gavus prieigą prie dokumentų, objektų, reikmenų, medžiagų ar elektroninių bylų, kuriuos teisėtai valdo komercinės paslapties turėtojas ir kuriuose yra komercinė paslaptis arba iš kurių galima išgauti komercinę paslaptį, juos pasisavinus ar padarius jų kopiją.“
- 24 Direktyvos 2016/943 9 straipsnio „Komercinių paslapčių konfidencialumo išsaugojimas per teismo procesą“ 2 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės taip pat užtikrina, kad kompetentingos teisminės institucijos, gavusios tinkamai pagrįstą šalies paraišką, galėtų imtis konkrečių priemonių, kurių reikia, kad būtų išsaugotas bet kurios komercinės paslapties arba tariamos komercinės paslapties, naudojamos arba nurodomos per teismo procesą dėl neteisėto komercinės paslapties gavimo, naudojimo arba atskleidimo, konfidencialumas. Valstybės narės taip pat gali kompetentingoms teisminėms institucijoms leisti imtis tokių priemonių savo iniciatyva.

Pirmoje pastraipoje nurodytos priemonės apima bent galimybę:

- a) riboti teisę susipažinti su šalių arba trečiųjų šalių ribotam asmenų skaičiui pateiktu bet kuriuo visu dokumentu, kuriame yra komercinių paslapčių arba tariamų komercinių paslapčių, arba jo dalimi;
- b) leisti dalyvauti teismo posėdžiuose, kuriuose gali būti atskleistos komercinės paslaptys arba tariamos komercinės paslaptys, ir susipažinti su atitinkamu tų teismo posėdžių protokolu ar išrašu tik ribotam asmenų skaičiui;
- c) visiems kitiems asmenims nei tie, kurie sudaro a ir b punktuose nurodytą ribotą asmenų skaičių, pateikti nekonfidencialią bet kurio teismo sprendimo redakciją, iš kurios būtų pašalintos arba kitaip suformuluotos teksto su komercinėmis paslaptimis dalys.

Antros pastraipos a ir b punktuose nurodytų asmenų skaičius negali būti didesnis nei būtina siekiant užtikrinti, kad būtų gerbiama teismo proceso šalių teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, ir į tų asmenų grupę turi būti įtraukta bent po vieną fizinį asmenį iš kiekvienos iš šalių ir atitinkami tų teismo proceso šalių advokatai ar kiti atstovai.“

Lietuvos teisė

Viešųjų pirkimų įstatymas

- 25 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas) 20 straipsnyje „Konfidencialumas“ nustatyta:

„1. Perkančioji organizacija, Komisija, jos nariai ar ekspertai ir kiti asmenys negali tretiesiems asmenims atskleisti iš tiekėjų gautos informacijos, kurią jie nurodė kaip konfidencialią.

2. Visas tiekėjo pasiūlymas ir paraiška negali būti laikomi konfidencialia informacija, tačiau tiekėjas gali nurodyti, kad tam tikra jo pasiūlyme pateikta informacija yra konfidenciali. Konfidencialia informacija gali būti, įskaitant, bet ja neapsiribojant, komercinė (gamybinė) paslaptis ir konfidencialieji pasiūlymų aspektai. Konfidencialia negalima laikyti informacijos:

- 1) jeigu tai pažeistų įstatymus, nustatančius informacijos atskleidimo ar teisės gauti informaciją reikalavimus, ir šių įstatymų įgyvendinamuosius teisės aktus;
- 2) jeigu tai pažeistų šio įstatymo 33 ir 58 straipsniuose nustatytus reikalavimus dėl paskelbimo apie sudarytą pirkimo sutartį, kandidatų ir dalyvių informavimo, įskaitant informaciją apie pasiūlyme nurodytą prekių, paslaugų ar darbų kainą, išskyrus jos sudedamąsias dalis;
- 3) pateiktos tiekėjų pašalinimo pagrindų nebuvimą, atitiktį kvalifikacijos reikalavimams, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams patvirtinančiuose dokumentuose, išskyrus informaciją, kurią atskleidus būtų pažeisti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimai ar tiekėjo įsipareigojimai pagal su trečiaisiais asmenimis sudarytas sutartis;
- 4) informacija apie pasitelktus ūkio subjektus, kurių pajėgumais remiasi tiekėjas, ir subtiekejus, išskyrus informaciją, kurią atskleidus būtų pažeisti Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo reikalavimai.

3. Jeigu perkančiajai organizacijai kyla abejonų dėl tiekėjo pasiūlyme nurodytos informacijos konfidencialumo, ji privalo prašyti tiekėjo įrodyti, kodėl nurodyta informacija yra konfidenciali.
<...>

4. Ne vėliau kaip praėjus 6 mėnesiams nuo pirkimo sutarties sudarymo suinteresuoti dalyviai gali prašyti perkančiosios organizacijos supažindinti juos su laimėjusio tiekėjo pasiūlymu ar paraiška (kandidatai – su kitų tiekėjų, kurie buvo pakviesti pateikti pasiūlymų ar dalyvauti dialoge, paraiškėmis), tačiau negali būti atskleidžiama informacija, kurią kandidatai ar dalyviai nurodė kaip konfidencialią nepažeisdami šio straipsnio 2 dalies nuostatų.

<...>“

26 Šio įstatymo 45 straipsnio „Tiekėjo ir jo pateiktos paraiškos ir pasiūlymo vertinimo bendrieji principai“ 3 dalyje numatyta:

„Jeigu kandidatas ar dalyvis pateikė netikslius, neišsamius ar klaidingus dokumentus ar duomenis apie atitiktį pirkimo dokumentų reikalavimams arba šių dokumentų ar duomenų trūksta, perkančioji organizacija privalo nepažeisdama lygiateisiškumo ir skaidrumo principų prašyti kandidatą ar dalyvį šiuos dokumentus ar duomenis patikslinti, papildyti arba paaiškinti per jos nustatytą protingą terminą. Tikslinami, papildomi, paaiškinami ir pateikiami nauji gali būti tik dokumentai ar duomenys dėl tiekėjo pašalinimo pagrindų nebuvimo, atitikties kvalifikacijos reikalavimams, kokybės vadybos sistemos ir aplinkos apsaugos vadybos sistemos standartams, tiekėjo įgaliojimas asmeniui pasirašyti paraišką ar pasiūlymą, jungtinės veiklos sutartis, pasiūlymo galiojimo užtikrinimą patvirtinantis dokumentas ir dokumentai, nesusiję su pirkimo objektu, jo techninėmis charakteristikomis, sutarties vykdymo sąlygomis ar pasiūlymo kaina. Kiti tiekėjo pasiūlymo dokumentai ar duomenys gali būti tikslinami, papildomi arba aiškinami vadovaujantis šio įstatymo 55 straipsnio 9 dalimi.“

27 Minėto įstatymo 46 straipsnio „Tiekėjo pašalinimo pagrindai“ 4 dalyje nurodyta:

„Perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu:

<...>

4) tiekėjas pirkimo procedūrų metu nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją apie atitiktį šiame straipsnyje ir šio įstatymo 47 straipsnyje nustatytiems reikalavimams, ir perkančioji organizacija gali tai įrodyti bet kokiomis teisėtomis priemonėmis, arba tiekėjas dėl pateiktos melagingos informacijos negali pateikti patvirtinančių dokumentų, reikalaujamų pagal šio įstatymo 50 straipsnį. <...>“

28 Viešųjų pirkimų įstatymo 52 straipsnyje „Informacijos nuslėpimas ar melagingos informacijos pateikimas arba dokumentų nepateikimas“ numatyta:

„1. Perkančioji organizacija ne vėliau kaip per 10 dienų Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka skelbia informaciją apie tiekėją, kuris pirkimo procedūrų metu nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją apie atitiktį šio įstatymo 46 ir 47 straipsniuose nustatytiems reikalavimams, arba apie tiekėją, kuris dėl pateiktos melagingos informacijos nepateikė patvirtinančių dokumentų, reikalaujamų pagal šio įstatymo 50 straipsnį, kai:

1) jis buvo pašalintas iš pirkimo procedūros;

2) priimtas teismo sprendimas.

<...>“

29 Viešųjų pirkimų įstatymo 55 straipsnio „Pasiūlymų vertinimas ir palyginimas“ 9 dalyje nustatyta:

„Vadovaudamasi šio įstatymo 45 straipsnio 3 dalimi, perkančioji organizacija gali prašyti dalyvių patikslinti, papildyti arba paaiškinti savo pasiūlymus, tačiau ji negali prašyti, siūlyti arba leisti pakeisti pasiūlymo, pateikto atviro ar riboto konkurso metu, ar galutinio pasiūlymo, pateikto konkurencinio dialogo, skelbiamų derybų, neskelbiamų derybų ar inovacijų partnerystės metu, esmės – pakeisti kainą arba padaryti kitų pakeitimų, dėl kurių pirkimo dokumentų reikalavimų neatitinkantis pasiūlymas taptų atitinkantis pirkimo dokumentų reikalavimus. Perkančioji organizacija, pasiūlymų vertinimo metu radusi pasiūlyme nurodytos kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidų, privalo paprašyti dalyvių per jos nurodytą terminą ištaisyti pasiūlyme pastebėtas aritmetines klaidas, nekeičiant susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuotos kainos ar sąnaudų. Taisydamas pasiūlyme nurodytas aritmetines klaidas, dalyvis gali taisyti kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis, tačiau neturi teisės atsisakyti kainos ar sąnaudų sudedamųjų dalių arba papildyti kainą ar sąnaudas naujomis dalimis.“

30 Šio įstatymo 58 straipsnio „Informavimas apie pirkimo procedūros rezultatus“ 3 dalyje nurodyta:

„Perkančioji organizacija šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais atvejais negali teikti informacijos, jeigu jos atskleidimas prieštarauja informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeidžia teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turi neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai.“

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas

31 Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 10¹ straipsnyje „Komerčių paslapčių apsaugos ypatumai“ nustatyta:

„1. Šis straipsnis nustato komerčių paslapčių apsaugos ypatumus bylose dėl komerčių paslapčių neteisėto gavimo, naudojimo ar atskleidimo ir kitose civilinėse bylose.

2. Kai yra pagrindas manyti, kad gali būti atskleista komercinė paslaptis, teismas dalyvaujančių byloje asmenų tinkamai pagrįstu prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustato konkrečius asmenis, turinčius teisę:

- 1) susipažinti su bylos medžiaga, kurioje pateikta komercinė paslaptį sudaranti informacija ar galimai komercinė paslaptį sudaranti informacija, daryti ir gauti bylos išrašus, nuorašus ir kopijas (skaitmenines kopijas);
- 2) dalyvauti uždaruose teismo posėdžiuose, kuriuose gali būti atskleista komercinė paslaptį sudaranti informacija ar galimai komercinė paslaptį sudaranti informacija, ir susipažinti su tų teismo posėdžių protokolais;
- 3) gauti teismo sprendimo ar nutarties, kurioje atskleista komercinė paslaptį sudaranti informacija ar galimai komercinė paslaptį sudaranti informacija, patvirtintą kopiją (skaitmeninę kopiją).

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų skaičius negali būti didesnis negu būtina siekiant užtikrinti asmens teisę į teisminę gynybą ir teisingą bylos išnagrinėjimą. Tarp šių asmenų turi būti bent šie asmenys:

- 1) jeigu dalyvaujantis byloje asmuo yra fizinis asmuo, – jis pats ir jo atstovas;
- 2) jeigu dalyvaujantis byloje asmuo yra juridinis asmuo, – bent vienas fizinis asmuo, bylą vedantis juridinio asmens vardu, ir juridinio asmens atstovas.

4. Teismas, taikdamas šio straipsnio 2 dalyje nustatytus ribojimus, turi atsižvelgti į būtinybę užtikrinti asmens teisę į teisminę gynybą ir teisingą bylos išnagrinėjimą, šalių ir kitų dalyvaujančių byloje asmenų teisėtus interesus ir į žalą, kuri gali atsirasti dėl tų ribojimų taikymo ar netaikymo.

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

32 2018 m. rugsėjo 27 d. paskelbtu viešu kvietimu dalyvauti konkurse perkančioji organizacija pradėjo atviro tarptautinio pirkimo procedūrą, kad būtų sudaryta Neringos savivaldybės (Lietuva) komunalinių atliekų surinkimo ir išvežimo į Klaipėdos regiono (Lietuva) sąvartyno apdorojimo įrenginius viešojo pirkimo sutartis.

- 33 Perkančioji organizacija šiame kvietime apibrėžė technines specifikacijas. Ji, be kita ko, numatė, kad paslaugų teikėjas privalės naudoti komunalinių atliekų surinkimo transporto priemones, kurios privalės atitikti bent Euro 5 standartą, ir turėti stacionarų geografinės padėties nustatymo sistemos (GPS) siūstuvą, kad perkančioji organizacija galėtų nustatyti tikslią transporto priemonės buvimo vietą ir jos konkretų maršrutą.
- 34 Kvietime taip pat buvo apibrėžti sutarčiai įvykdyti būtini konkurso dalyvių profesiniai ir techniniai pajėgumai ir jų finansinė ir ekonominė padėtis. Šiuo klausimu jame nurodyta, kad kiekvienas konkurso dalyvis turi pateikti laisvos formos pažymą, patvirtinančią, kad jo vidutinės metinės pajamos vykdant mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo veiklą per pastaruosius trejus finansinius metus arba nuo įregistravimo dienos, jeigu veiklą vykdo trumpiau nei trejus finansinius metus, yra ne mažesnės nei 200 000 EUR be pridėtinės vertės mokesčio.
- 35 Perkančioji organizacija gavo tris pasiūlymus, įskaitant *Ecoservice* ir Grupės pasiūlymą.
- 36 2018 m. lapkričio 29 d. perkančioji organizacija pranešė dalyviams apie pasiūlymų vertinimą ir galutinį jų eiliškumą. Laimėtoja buvo pripažinta Grupė dėl mažesnės pasiūlymo kainos, o *Ecoservice* užėmė antrąją vietą.
- 37 2018 m. gruodžio 4 d. *Ecoservice*, remdamasi Viešųjų pirkimų įstatymo 20 straipsnio 4 dalimi, paprašė perkančiosios organizacijos leisti susipažinti su duomenimis, kuriais ši rėmėsi nustatydamą minėtą eiliškumą, visų pirma su Grupės pasiūlymu.
- 38 2018 m. gruodžio 6 d. *Ecoservice* leista susipažinti su nekonfidencialia šio pasiūlymo informacija.
- 39 Manydama, kad Grupė neturi reikalaujamos kvalifikacijos, *Ecoservice* 2018 m. gruodžio 10 d. pateikė pretenziją perkančiajai organizacijai, siekdama užginčyti konkurso rezultatus. Ji teigė, pirma, kad per pastaruosius trejus metus nė viena Grupės narė negalėjo įvykdyti mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sutarčių už 200 000 EUR. Šiuo klausimu ji paaiškino, kad *Parsekas* neteikia mišrių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų, todėl perkančioji organizacija turėjo paprašyti paaiškinti pateiktą pažymą, pagal kurią *Parsekas* įvykdė mišrių atliekų tvarkymo sutarčių už 235 510,79 EUR. Antra, *Ecoservice* teigė, kad Grupė neturi reikiamų techninių pajėgumų.
- 40 2018 m. gruodžio 17 d. perkančioji organizacija atmetė šią pretenziją ir, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, lakoniškai nurodė, kad Grupė atitiko abu *Ecoservice* ginčijamus kvalifikacijos reikalavimus.
- 41 2018 m. gruodžio 27 d. *Ecoservice* apskundė šį sprendimą Klaipėdos apygardos teismui, prašydama visų pirma įpareigoti perkančiąją organizaciją pateikti Grupės pasiūlymą ir jos susirašinėjimą su perkančiąja organizacija. Teigdama, kad visi įrodymai turi būti pateikti teismui, nepaisant jų konfidencialumo, *Ecoservice* laikėsi nuomonės, kad jai būtina turėti šiuos dokumentus, iš kurių tam tikri nėra konfidencialūs, kad patikslintų savo prašymus.
- 42 2019 m. sausio 3 d. sprendimu tas teismas įpareigojo perkančiąją organizaciją pateikti bendrovei *Ecoservice* visus prašomus dokumentus.
- 43 2019 m. sausio 11 d. atsiliepime, pateiktame po minėto įpareigojimo, perkančioji organizacija nurodė, pirma, kad nagrinėdama pretenziją ji paprašė Grupės pateikti paaiškinimą dėl jos sudarytų atliekų tvarkymo paslaugų sutarčių. Grupė pateikė prašomą informaciją, nurodžiusi,

kad didelė dalis perduotos informacijos yra konfidenciali, todėl turi būti apsaugota nuo atskleidimo tretiesiems asmenims. Taip pat manydama, kad ši informacija Grupei turi komercinę vertę ir jos atskleidimas konkurentams gali jai padaryti žalos, perkančioji organizacija jos nepateikė teismui, kad nebūtų pažeistas Viešųjų pirkimų įstatymo 20 straipsnis. Taigi ji pateikė tik Grupės pasiūlymo nekonfidencialią informaciją ir nurodė pateiksianti teismui konfidencialią informaciją, jeigu jis vėl paprašys.

- 44 Antra, perkančioji organizacija prašė atmesti ieškinį, motyvuodama tuo, kad papildomi paaiškinimai, kuriuos ji gavo iš Grupės, ir apsilankymas jos patalpose leido patvirtinti, kad aptariamasis pasiūlymas buvo įvertintas teisingai.
- 45 2019 m. sausio 15 d. nutartimi Klaipėdos apygardos teismas įpareigojo pateikti tik Grupės pasiūlymą ir prie jo pridėtus dokumentus ir nurodė juos pateikti iki 2019 m. sausio 25 d.
- 46 2019 m. sausio 25 d. perkančioji organizacija pateikė tam teismui prašomus dokumentus ir išskyrė juos pagal tai, ar turi konfidencialios informacijos. Informacija, kuri, kaip teigė Grupė, o perkančioji organizacija jai neprieštaravo, yra konfidenciali, buvo skirta tik tam teismui. Be to, perkančioji organizacija paprašė teismo neleisti bendrovei *Ecoservice* susipažinti su Grupės pasiūlymo konfidencialia informacija ir pripažinti ją nevieša bylos medžiaga.
- 47 2019 m. sausio 30 d. nutartimi pirmosios instancijos teismas patenkino perkančiosios organizacijos prašymus, kad jam pateikta Grupės pasiūlymo informacija, pirma, būtų laikoma konfidencialia ir, antra, nebūtų atskleista.
- 48 2019 m. vasario 14 d. neskundžiama nutartimi šis teismas atmetė 2019 m. vasario 11 d. *Ecoservice* prašymą leisti susipažinti su visa bylos medžiaga.
- 49 2019 m. vasario 21 d. neskundžiama nutartimi minėtas teismas atmetė 2019 m. vasario 12 d. *Ecoservice* prašymą įpareigoti *Parsekas* pateikti duomenis apie jos sudarytas atliekų tvarkymo sutartis.
- 50 2019 m. kovo 15 d. sprendimu Klaipėdos apygardos teismas atmetė *Ecoservice* skundą, motyvuodamas tuo, kad Grupė turi reikalingą kvalifikaciją.
- 51 Nagrinėdamas bendrovės *Ecoservice* pateiktą apeliacinį skundą Lietuvos apeliacinis teismas 2019 m. gegužės 30 d. sprendimu panaikino tiek pirmosios instancijos teismo sprendimą, tiek perkančiosios organizacijos sprendimą dėl pasiūlymų eiliškumo. Apeliacinės instancijos teismas taip pat nurodė perkančiajai organizacijai iš naujo įvertinti pasiūlymus.
- 52 Perkančioji organizacija pateikė kasacinį skundą Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.
- 53 Prieš pateikdama atsiliepimą į kasacinį skundą *Ecoservice* 2019 m. liepos 26 d. Lietuvos Aukščiausiajam Teismui pateikė prašymą leisti susipažinti su perkančiosios organizacijos pirmosios instancijos teismui pateiktais konfidencialiais dokumentais, komerciškai jautrią informaciją užtušuojant.

- 54 Pirma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad tam tikri skelbime apie konkursą nurodyti konkurso dalyvių kvalifikaciniai reikalavimai gali būti suprantami ir kaip sąlygos, susijusios su ūkio subjekto ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, ir kaip sąlygos, susijusios su jo techniniais ir profesiniais pajėgumais, taip pat kaip techninės specifikacijos arba viešojo pirkimo sutarties vykdymo sąlygos.
- 55 Taigi reikia nustatyti šių reikalavimų pobūdį, nes pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 3 dalį ir 55 straipsnio 9 dalį konkurso dalyvio pareiga arba galimybė ištaisyti pareiškimą skiriasi atsižvelgiant į tai, ar atitinkama informacija susijusi su jo kvalifikacija, ar su pateiktu pasiūlymu.
- 56 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo teigimu, kyla klausimas dėl konkurso dalyvio pateiktos konfidencialios informacijos apsaugos ir kitų konkurso dalyvių teisės į gynybą veiksmingumo palyginimo.
- 57 Šiuo atveju *Ecoservice* nesėkmingai bandė gauti leidimą susipažinti su Grupės pasiūlymu. Pati perkančioji organizacija labai aktyviai teikė pirmenybę Grupės teisei į jos konfidencialios informacijos apsaugą. Tokia Lietuvoje dažna praktika lemia tai, kad konkurso dalyvių teisės saugomos tik iš dalies. Iš tiesų su viešojo pirkimo sutarčių sudarymu susijusiose bylose nelaimėję konkurso dalyviai turi mažiau informacijos nei kitos šių ginčų šalys. Be to, jų teisių gynybos veiksmingumas priklauso nuo teismo sprendimo jų prašomą pateikti informaciją pripažinti konfidencialia. Taigi sprendimas, kuriuo teismas nepatenkina prašymo pateikti tokią informaciją, gali sumažinti nelaimėjusio konkurso dalyvio galimybę pasiekti, kad būtų patenkintas jo skundas dėl sprendimo sudaryti sutartį.
- 58 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, pirma, kad viešųjų pirkimų srityje jis, be kita ko, yra nusprendęs, jog Viešųjų pirkimų įstatymo 20 straipsnyje įtvirtinta konkurso dalyvių teisė į pasiūlyme pateiktos konfidencialios informacijos apsaugą susijusi tik su informacija, kuri pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.116 straipsnio 1 dalį, iš esmės atitinkančią Direktyvos 2016/943 nuostatas, turi būti laikoma komercine ar pramonine paslaptimi. Antra, konkurso dalyvio teisė susipažinti su kito konkurso dalyvio pasiūlymu turi būti laikoma galimai pažeistų teisių apsaugos dalimi.
- 59 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui neaiškus konkretus perkančiųjų organizacijų pareigų saugoti konkurso dalyvių joms pateiktos informacijos konfidencialumą turinys ir šių pareigų santykis su pareiga užtikrinti ieškinį pareiškusių ūkio subjektų veiksmingą teisminę gynybą. Jo nuomone, nors 2008 m. vasario 14 d. Sprendime *Varec* (C-450/06, EU:C:2008:91) Teisingumo Teismas pabrėžė, kad viešojo pirkimo procedūros grindžiamos ūkio subjektų ir perkančiųjų organizacijų pasitikėjimo santykiais, Direktyvos 2016/943, kuri priimta po šio sprendimo, 9 straipsnio 2 dalies trečioje pastraipoje numatyta, kad bet kuriuo atveju proceso šalys negali turėti skirtingos informacijos, antraip būtų pažeistos teisės į veiksmingą teisminę gynybą ir teisė į teisingą bylos nagrinėjimą. Jis nurodo: kadangi šia nuostata teismas įpareigojamas užtikrinti ūkio subjektų teisę susipažinti su vienos iš bylos šalių komercinėmis paslaptimis, jiems taip pat gali reikėti pripažinti naudojamą šia teise prieš bet kokią teisminę procesą, ypač tam, kad jie galėtų nuspręsti pareikšti ieškinį, žinodami visas aplinkybes.

- 60 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad vis dėlto egzistuoja rizika, jog kai kurie ūkio subjektai piktnaudžiaus šia teise, kreipdamiesi į perkančiąją organizaciją ne tam, kad užtikrintų savo teisių gynybą, o tik tam, kad gautų informacijos apie konkurentus. Tačiau kreipimasis į teismą bet kuriuo atveju leistų šiems ūkio subjektams gauti pageidaujamą informaciją.
- 61 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad, išskyrus 18 konstatuojamąją dalį, Direktyvoje 2016/943 nėra jokios specialios nuostatos dėl viešojo pirkimo procedūros. Jis pabrėžia, kad net jeigu perkančiosios organizacijos nėra peržiūros institucijos, nacionalinėje teisėje numatyta privaloma ikiteisminė ginčų sprendimo sistema joms suteikia didelę diskreciją bendradarbiauti su ūkio subjektais, nesvarbu, ar jie yra ieškovai, ar atsakovai. Perkančiosios organizacijos taip pat turi pareigą, siekiant užtikrinti veiksmingą šių ūkio subjektų teisių apsaugą, kiek tai susiję su jų kompetencija ir turimomis priemonėmis, imtis būtinų priemonių, kad jiems būtų užtikrinta galimybė veiksmingai ginti pažeistus interesus. Taigi Direktyvos 2014/24 21 straipsnį ir atitinkamas Direktyvos 89/665 nuostatas gali reikėti aiškinti taip, kad konkurso dalyviai gali susipažinti su informacija, kuri yra kitų dalyvių komercinė paslaptis, ne tik vykstant teismo procesui, bet ir išankstinio administracinio skundo nagrinėjimo etape.
- 62 Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo iniciatyva kelia Grupės veiksmų vertinimo pagal Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalies h punktą klausimą, t. y. ar Grupė (arba bent jau kai kurios jos narės) perkančiajai organizacijai pateikė melagingą informaciją apie savo pajėgumų atitiktį konkurso reikalavimams.
- 63 Remdamasis Teisingumo Teismo jurisprudencija prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro išvadą, kad bendrovės *Parsekas* pateikta informacija gali reikšti nerūpestingumą pateikiant informaciją, kuris turėjo įtakos viešojo pirkimo procedūros rezultatams. Šiuo klausimu jis mano, kad *Parsekas* neturėjo nurodyti pajamų, kurias gavo pagal sutartis, sudarytas ir įvykdytas su kitais ūkio subjektais, teikusiais dalį paslaugų, susijusių su mišrių atliekų tvarkymu, ir jos pačios vykdytas sutartis, pagal kurias mišrių atliekų tvarkymas sudarė tik labai nežymią atitinkamų atliekų dalį.
- 64 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kuris pažymi, kad Teisingumo Teismo jurisprudencija, susijusi su Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalimi, grindžiama ypatingu perkančiosios organizacijos ir atitinkamo tiekėjo abipusio pasitikėjimo ryšiu, šiuo atžvilgiu kelia klausimą, ar nacionalinis teismas gali nukrypti nuo perkančiosios organizacijos vertinimo, kad jai per pirkimo procedūrą pateikta informacija nėra melaginga ar klaidinanti.
- 65 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar tuo atveju, kai ūkio subjektas, kuris yra jungtinės veiklos sutarties šalis, pateikia galimai melagingą informaciją, jo partneriai, su kuriais jis pateikė bendrą pasiūlymą, pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnio 4 dalies 4 punktą ir 52 straipsnį taip pat turi būti įtraukti į „Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą“, o dėl tokio įtraukimo jiems būtų draudžiama vienus metus dalyvauti kitų perkančiųjų organizacijų paskelbtuose konkursuose.
- 66 Vis dėlto atrodo, kad toks sprendimas, kuris galėtų būti grindžiamas visų ūkio subjektų partnerių solidarumu ir interesų bei atsakomybės bendrumu, prieštarautų individualios šių ūkio subjektų atsakomybės principui, pagal kurį gali būti baudžiamas tik melagingą informaciją pateikęs ūkio subjektas.

67 Šiomis aplinkybėmis Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

- „1. Ar viešojo pirkimo sąlyga, pagal kurią iš tiekėjų reikalaujama įrodyti atitinkamo dydžio vidutinės metinės veiklos pajamas, vykdant veiklą tik dėl konkrečių paslaugų (mišrių komunalinių atliekų tvarkymo), patenka į Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 3 ar 4 dalies taikymo sritį?
2. Ar nuo atsakymo į pirmąjį klausimą priklauso tiekėjo pajėgumo vertinimo tvarka, nustatyta 2017 m. gegužės 4 d. Teisingumo Teismo sprendime *Esaprojekt* (C-387/14, EU:C:2017:338)?
3. Ar viešojo pirkimo sąlyga, pagal kurią iš tiekėjų reikalaujama įrodyti (atliekų tvarkymo) paslaugoms teikti reikalingų transporto priemonių atitiktį konkrečioms techniniams reikalavimams, įskaitant taršos emisijos (EURO 5 standarto), GPS siųstuvo įrengimo, atitinkamos talpos ir pan., patenka į Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 4 dalies, 42 straipsnio, siejamo su šios direktyvos VII priedo nuostatomis, ir (arba) 70 straipsnio reguliavimo sritį?
4. Ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies [ketvirta] pastraipa, kurioje įtvirtintas peržiūros procedūrų veiksmingumo principas, šio straipsnio 3 ir 5 dalys, Direktyvos 2014/24 21 straipsnis ir Direktyvos 2016/943 nuostatos, ypač 18 konstatuojamoji dalis ir 9 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa (kartu ar atskirai, bet jomis neapsiribojant), turi būti aiškinami taip, kad kai nacionaliniame viešųjų pirkimų teisiniame reguliavime įtvirtinta privalomoji ikiteisminė ginčų nagrinėjimo tvarka:
  - a) perkančioji organizacija peržiūros procedūrą inicijavusiam tiekėjui turi suteikti visus (nepriklausomai nuo konfidencialumo pobūdžio) kito tiekėjo pasiūlymo duomenis, jei šios procedūros objektą sudaro būtent kito tiekėjo pasiūlymo vertinimo teisėtumas, o procedūrą inicijavęs tiekėjas prieš tai aiškiai jos paprašė juos suteikti;
  - b) nepriklausomai nuo atsakymo į prieš tai užduotą klausimą, ar perkančioji organizacija, atmesdama tiekėjo pateiktą pretenziją dėl jo konkurento pasiūlymo vertinimo teisėtumo, bet kokiu atveju turi aiškiai, išsamiai ir konkrečiai atsakyti, nepriklausomai nuo grėsmės atskleisti jai pateiktą konfidencialią pasiūlymo informaciją?
5. Ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies [ketvirta] pastraipa, šio straipsnio 3 ir 5 dalys, 2 straipsnio 1 dalies b punktas, Direktyvos 2014/24 21 straipsnis ir Direktyvos 2016/943 nuostatos, ypač 18 konstatuojamoji dalis (kartu ar atskirai, bet jomis neapsiribojant) turi būti aiškinami taip, kad perkančiosios organizacijos sprendimas nesupažindinti tiekėjo su kito tiekėjo pasiūlymo konfidencialiais duomenimis yra teismui atskirai skųstinas sprendimas?
6. Jei atsakymas į prieš tai užduotą klausimą teigiamas, ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad tiekėjas dėl tokio perkančiosios organizacijos sprendimo privalo jai teikti pretenziją ir, esant reikalui, – ieškinį teismui?
7. Jei atsakymas į prieš tai užduotą klausimą teigiamas, ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies [ketvirta] pastraipa, 2 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinami taip, kad tiekėjas, priklausomai nuo disponuojamos informacijos apie kito tiekėjo pasiūlymo turinį apimties, ieškinį teismui gali teikti išimtinai tik dėl atsisakymo jam suteikti informaciją, atskirai nekvestionuodamas kitų perkančiosios organizacijos sprendimų teisėtumo?

8. Nepriklausomai nuo atsakymų į prieš tai užduotus klausimus, ar Direktyvos 2016/943 9 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa turi būti aiškinama taip, kad teismas, gavęs ieškovo prašymą išreikalauti įrodymus iš kitos ginčo šalies ir juos pateikti ieškovui susipažinti, privalo tokį prašymą tenkinti, nepriklausomai nuo perkančiosios organizacijos veiksmų pirkimo ar peržiūros procedūrų metu?
9. Ar Direktyvos 2016/943 9 straipsnio 2 dalies trečia pastraipa turi būti aiškinama taip, kad teismas, netenkinęs reikalavimo [pa]viešinti konfidencialią kitos ginčo šalies informaciją, pats savo iniciatyva turėtų vertinti prašomų išslaptinti duomenų reikšmę ir padarinius viešojo pirkimo procedūros teisėtumui?
10. Ar Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalies h punkte įtvirtintas tiekėjų pašalinimo pagrindas, atsižvelgiant į 2019 m. spalio 3 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Delta Antrepriză de Construcții și Montaj 93* (C-267/18, EU:C:2019:826), gali būti taikomas taip, kad teismas, nagrinėdamas tiekėjo ir perkančiosios organizacijos ginčą, gali, nepriklausomai nuo pastarosios vertinimo, savo iniciatyva spręsti, jog atitinkamas tiekėjas, veikdamas tyčia ar nerūpestingai, jai pateikė klaidinančią, tikrovės neatitinkančią informaciją ir dėl to turėjo būti pašalintas iš viešojo pirkimo procedūrų?
11. Ar Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalies h punkto nuostatos, kartu taikomos su šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtintu proporcingumo principu, turi būti aiškinamos ir taikomos taip, kad tais atvejais, kai nacionalinėje teisėje papildomai (be pašalinimo iš pirkimo procedūros) nustatytos sankcijos už melagingos informacijos pateikimą, šios [sankcijos] gali būti taikomos tik asmeninės atsakomybės pagrindu, ypač kai tikrovės neatitinkančią informaciją pateikia tik jungtinio viešojo pirkimo dalyvio narių dalis (pvz., vienas iš kelių partnerių)?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 68 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 58 straipsnį reikia aiškinti taip, kad ūkio subjektų pareiga įrodyti tam tikrą vidutinę metinę apyvartą vykdant veiklą srityje, susijusioje su aptariama viešojo pirkimo sutartimi, yra atrankos kriterijus, susijęs su jų ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, kaip tai suprantama pagal šio straipsnio 3 dalį, ar su jų techniniais ir profesiniais pajėgumais, kaip tai suprantama pagal šio straipsnio 4 dalį.
- 69 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad šios direktyvos 58 straipsnio 1 dalyje nurodyti trijų rūšių atrankos kriterijai, kuriuos perkančiosios organizacijos gali nustatyti ūkio subjektams kaip dalyvavimo reikalavimus. Šie kriterijai, susiję su galimybe vykdyti atitinkamą profesinę veiklą, ekonominiu ir finansiniu pajėgumu ir ūkio subjektų techniniais ir profesiniais pajėgumais, atitinkamai paaikškinti šio straipsnio 2–4 dalyse.
- 70 Be to, iš minėtos direktyvos 58 straipsnio 3 dalies matyti, jog siekdamos įsitikinti, kad ūkio subjektai turi ekonominį ir finansinį pajėgumą sutarčiai įvykdyti, perkančiosios organizacijos visų pirma gali reikalauti, kad jie turėtų tam tikrą minimalią metinę apyvartą, visų pirma nurodytą minimalią apyvartą srityje, su kuria susijusi sutartis.

- 71 Darytina išvada, kad reikalavimas ūkio subjektams įrodyti tam tikrą vidutinę metinę apyvartą su sutartimi susijusioje veiklos srityje tiksliai atitinka atrankos kriterijaus, grindžiamo jų ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, apibrėžtį, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 3 dalį, todėl patenka į jos taikymo sritį. Be to, iš šios direktyvos XII priedo „[a]trankos kriterijų įrodinėjimo priemonės“, konkrečiau šio priedo 1 dalies, į kurią daroma nuoroda šios direktyvos 60 straipsnio 3 dalyje, matyti, kad nebaigtiniame įrodymų, galinčių patvirtinti ūkio subjekto ekonominį ir finansinį pajėgumą, sąraše yra „apyvarta srityje, kuriai taikoma sutartis“, o tai patvirtina šį aiškinimą.
- 72 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/24 58 straipsnis aiškintinas taip, kad ūkio subjektų pareiga įrodyti tam tikrą vidutinę metinę apyvartą vykdant veiklą srityje, susijusioje su aptariama viešojo pirkimo sutartimi, yra atrankos kriterijus, susijęs su šių ūkio subjektų ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, kaip tai suprantama pagal šio straipsnio 3 dalį.

Dėl antrojo klausimo

- 73 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar kartu taikomas Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 3 dalies ir 60 straipsnio 3 dalies nuostatas reikia aiškinti taip, kad tuo atveju, jeigu perkančioji organizacija reikalauja, kad ūkio subjektai turėtų nurodytą minimalią apyvartą srityje, susijusioje su atitinkama viešojo pirkimo sutartimi, siekdamas įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą ūkio subjektas gali remtis laikinos įmonių grupės, kuriai priklausė, gautomis pajamomis tik jeigu iš tikrųjų pagal atitinkamą viešojo pirkimo sutartį prisidėjo prie šios grupės veiklos, analogiškos tai, su kuria susijusi viešojo pirkimo sutartis, dėl kurios šis ūkio subjektas siekia įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą, vykdymo.
- 74 Siekdamas įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 3 dalį, ūkio subjektas, remdamasis šios direktyvos 60 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa, perkančiajai organizacijai paprastai gali pateikti vieną ar kelis šios direktyvos XII priedo I dalyje išvardytų dokumentų. Jos 60 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad jeigu ūkio subjektas dėl pagrįstos priežasties negali pateikti perkančiosios organizacijos prašomų dokumentų, savo ekonominį ir finansinį pajėgumą jis gali įrodyti bet koku kitu dokumentu, kurį perkančioji organizacija laiko tinkamu.
- 75 Kaip matyti iš Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 3 dalies, perkančiosios organizacijos gali reikalauti tam tikros ūkio subjektų minimalios metinės apyvartos, visų pirma tam tikros minimalios apyvartos srityje, su kuria susijusi sutartis.
- 76 Taigi iš šios nuostatos matyti, kad nustatydamas reikalavimus, užtikrinančius, kad ūkio subjektai turėtų ekonominį ir finansinį pajėgumą, būtiną sutarčiai įvykdyti, perkančiosios organizacijos gali nuspręsti reikalauti, kad ūkio subjektai turėtų bendrą minimalią metinę apyvartą arba tam tikrą minimalią apyvartą srityje, su kuria susijusi atitinkama viešojo pirkimo sutartis, arba taikyti abu šiuos reikalavimus.
- 77 Taigi, jeigu perkančioji organizacija nustatė tik reikalavimą, susijusį su atitinkama minimalia metine apyvarta, ir nereikalavo, kad ši nustatyta minimali apyvarta būtų pasiekta srityje, su kuria susijusi sutartis, niekas nedraudžia ūkio subjektui remtis laikinosios įmonių grupės, kuriai

priklausė, gautomis pajamomis, net jeigu pagal konkrečią viešojo pirkimo sutartį jis iš tikrųjų neprisidėjo vykdant šios grupės veiklą, analogišką veiklai, su kuria susijusi viešojo pirkimo sutartis, dėl kurios šis ūkio subjektas siekia pagrįsti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą.

- 78 Vis dėlto, kai perkančioji organizacija reikalauja, kad ši nustatyta minimali apyvarta būtų pasiekta srityje, su kuria susijusi sutartis, šiuo reikalavimu siekiama dvejopo tikslo. Iš tiesų juo siekiama nustatyti ūkio subjektų ekonominį ir finansinį pajėgumą ir padėti įrodyti jų techninius ir profesinius pajėgumus. Tokiu atveju ūkio subjekto ekonominė ir finansinė padėtis, kaip ir jo techniniai ir profesiniai pajėgumai, yra specifiniai ir susiję tik su šiuo ūkio subjektu kaip fiziniu ar juridiniu asmeniu.
- 79 Pastaruoju atveju darytina išvada, kad siekdamas įrodyti savo ekonominę ir finansinę padėtį viešojo pirkimo procedūroje ūkio subjektas gali remtis laikinos įmonių grupės, kuriai priklausė, gautomis pajamomis tik jeigu pagal konkrečią viešojo pirkimo sutartį iš tikrųjų prisidėjo vykdant šios grupės veiklą, analogišką tai, su kuria susijusi viešojo pirkimo sutartis, dėl kurios šis ūkio subjektas siekia įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą.
- 80 Kai ūkio subjektas remiasi įmonių grupės, kuriai priklausė, ekonomine ir finansine padėtimi, ji turi būti vertinama atsižvelgiant į konkretų šio subjekto dalyvavimą, taigi į jo faktinį indėlį vykdant veiklą, kurios reikalauta iš šios grupės pagal tam tikrą viešojo pirkimo sutartį (pagal analogiją žr. 2017 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Esaprojekt*, C-387/14, EU:C:2017:338, 62 punktą).
- 81 Taip pat, atsižvelgiant į Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 3 dalį, šio sprendimo 78 punkte nurodytu atveju apyvartą, kuria galima remtis pagal šią nuostatą, reikia apriboti tik apyvarta, susijusia su faktiniu atitinkamo ūkio subjekto prisidėjimu prie veiklos, kurios reikalauta iš grupės vykdant ankstesnę viešojo pirkimo sutartį.
- 82 Taigi į antrąjį klausimą reikia atsakyti: kartu taikomos Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 3 dalies ir 60 straipsnio 3 dalies nuostatos aiškintinos taip, kad tuo atveju, jeigu perkančioji organizacija reikalauja, kad ūkio subjektai turėtų nurodytą minimalią apyvartą srityje, susijusioje su atitinkama viešojo pirkimo sutartimi, siekdamas įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą ūkio subjektas gali remtis laikinos įmonių grupės, kuriai priklausė, gautomis pajamomis tik jeigu iš tikrųjų pagal atitinkamą viešojo pirkimo sutartį prisidėjo prie šios grupės veiklos, analogiškos tai, su kuria susijusi viešojo pirkimo sutartis, dėl kurios šis ūkio subjektas siekia įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą, vykdymo.

Dėl trečiojo klausimo

- 83 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 4 dalis, 42 ir 70 straipsnius reikia aiškinti aiškinami taip, kad konkurse nustatytam techniniam reikalavimui jie gali būti taikomi kartu.
- 84 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad Direktyvoje 2014/24 neatmetama galimybė, jog techniniai reikalavimai gali būti suprantami ir kaip atrankos kriterijai, susiję su techniniais ir profesiniais pajėgumais, kaip techninės specifikacijos ir (arba) kaip sutarties įvykdymo sąlygos, kaip tai suprantama atitinkamai pagal šios direktyvos 58 straipsnio 4 dalį, 42 straipsnį ir 70 straipsnį.
- 85 Kalbant apie atrankos kriterijus, susijusius su ūkio subjektų „techniniais ir profesiniais pajėgumais“, kaip jie suprantami pagal Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 4 dalį, reikia pažymėti, kad prie šių pajėgumų įrodinėjimo priemonių, kurios nurodytos šios direktyvos XII priedo

- II dalyje, atitinkamai šios dalies g ir i punktuose yra „aplinkosaugos vadybos priemonių, kurias ekonominės veiklos vykdytojas [ūkio subjektas] galės taikyti vykdydamas sutartį, apibūdinimas“ ir „pažyma apie paslaugų teikėjo arba rangovo turimus įrankius, įrenginius ar techninę įrangą sutarčiai vykdyti“.
- 86 Taigi, nors tokios įrodinėjimo priemonės gali patvirtinti ūkio subjektų „techninius ir profesinius pajėgumus“, tokie šioje byloje nagrinėjamu atveju numatyti techniniai reikalavimai, kaip antai susiję su transporto priemonių išmetamais teršalais (Euro 5 standartas), ir pareiga šiose transporto priemonėse sumontuoti GPS siųstuvą gali būti siejami su ūkio subjektų „techniniais išteklių“, todėl būti kvalifikuojami kaip atrankos kriterijai dėl jų „techninių ir profesinių pajėgumų“, kaip jie suprantami pagal šio 58 straipsnio 4 dalį, jeigu konkurso dokumentuose numatyta, kad jie yra konkrečiai nustatyti kaip pajėgumai, kuriuos konkurso dalyviai turi įrodyti turintys ar turėsiantys laiku, kad įvykdytų sutartį, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 87 Kiek tai susiję su „techninėmis specifikacijomis“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2014/24 42 straipsnį, iš šio straipsnio 3 dalies matyti, kad tokiose specifikacijose apibrėžiamos paslaugų, dėl kurių sudaryta sutartis, „techninės specifikacijos [reikalaujamos charakteristikos]“, ir jos formuluojamos nurodant rezultatų ar funkcinius reikalavimus, be kita ko, dėl aplinkosaugos, arba remiantis techniniais standartais. Be to, šio straipsnio 1 dalyje daroma nuoroda į minėtos direktyvos VII priedą, kurio 1 punkto b papunktyje, kiek tai susiję su viešojo prekių ar paslaugų pirkimo sutartimis, nurodyta, kad techninė specifikacija yra „dokumente pateikta specifikacija, kuria apibrėžiamos produktui arba paslaugai būtinos charakteristikos, pavyzdžiui, <...> aplinkosaugos ir klimatinio veiksmingumo lygiai <...>“. Taigi pagrindinėje byloje aptariami techniniai reikalavimai, kurie iš tikrųjų suformuluoti nurodant veiklos rezultatus ar funkcinius reikalavimus ir kuriuose, be kita ko, daroma nuoroda į Euro 5 standartą, susijusį su transporto priemonių išmetamais teršalais, taip pat gali patekti į sąvoką „techninės specifikacijos“.
- 88 Galiausiai šie reikalavimai, kuriais atsižvelgiama į aplinkosaugos ir inovacijų aspektus tiek, kiek juose numatyti konkretūs su sutarties įvykdymu siejami reikalavimai, kurie, atrodo, susiję su sutarties dalyku ir nurodyti skelbime apie konkursą arba pirkimo dokumentuose, taip pat gali patekti į sąvoką „sutarties įvykdymo sąlygos“, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2014/24 70 straipsnį, jeigu iš konkurso dokumentų matyti, kad jie nustatyti kaip reikalavimai, kurių vykdydamas sutartį turi laikytis konkurso laimėtojas, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 89 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad sutarties įvykdymo sąlygų laikymasis neturi būti vertinamas sudarant sutartį. Darytina išvada, kad jeigu pagrindinėje byloje aptariamas reikalavimas buvo laikomas įvykdymo sąlyga ir jeigu konkurso laimėtojas jos neatitiko, kai buvo nuspręsta sutartį sudaryti su juo, šios sąlygos nesilaikymas neturi įtakos sutarties sudarymo su Grupe suderinamumui su Direktyvos 2014/24 nuostatomis.
- 90 Taigi, pirma, konkurso reikalavimas, kaip antai pagrindinėje byloje aptariamas reikalavimas, gali būti laikomas atrankos kriterijumi, susijusiu su techniniais ir profesiniais pajėgumais arba technine specifikacija ar net sutarties įvykdymo sąlyga. Antra, kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas būtent dėl pagrindinėje byloje aptariamų reikalavimų suderinamumo su Sąjungos teise, reikia pridurti, kad Direktyvos 2014/24 42 ir 70 straipsniai turi būti aiškinami taip, kad pagal juos iš principo nedraudžiama, kad reikalavimai, nurodantys tam tikras transporto priemonių, kurios turi būti

naudojamos sutartyje numatytoms paslaugoms teikti, technines charakteristikas, būtų nustatyti vykdant su šia sutartimi susijusį konkursą, jeigu laikomasi pagrindinių viešųjų pirkimų principų, nurodytų šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalyje.

- 91 Reikia pažymėti, kad trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat siekia sužinoti, ar aptariamų reikalavimų kvalifikavimas gali turėti įtakos pateiktų pasiūlymų tikslinimo ir taisymo galimybėms.
- 92 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal Direktyvos 2014/24 56 straipsnio 3 dalį, kai informacija ar dokumentai, kuriuos turi pateikti ūkio subjektai, yra ar atrodo neišsamūs, klaidingi arba jeigu trūksta konkrečių dokumentų, perkančiosios organizacijos gali (išskyrus atvejus, kai šią direktyvą įgyvendinančioje nacionalinėje teisėje nustatyta kitaip) prašyti atitinkamų ūkio subjektų per tinkamą laikotarpį pateikti, papildyti, paašškinti ar patikslinti atitinkamą informaciją ar dokumentus, su sąlyga, kad tokie prašymai pateikiami visapusiškai laikantis vienodo požiūrio ir skaidrumo principų.
- 93 Kaip matyti iš suformuotos su 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, 2004, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132) nuostatų aiškinimu susijusios jurisprudencijos, kuri grindžiama visų pirma vienodo požiūrio principu ir kurią pagal analogiją reikia taikyti šio 56 straipsnio 3 dalies kontekste, ūkio subjektui pagal šią nuostatą pateiktu prašymu pateikti paašškinių vis dėlto negalima kompensuoti dokumento ar informacijos, kurią pateikti buvo reikalaujama pirkimo dokumentuose, nebuvimo, nes perkančioji organizacija privalo griežtai laikytis savo pačios nustatytų kriterijų. Be to, toks prašymas negali lemti to, kad atitinkamas konkurso dalyvis iš tikrųjų galiausiai pateiks naują pasiūlymą (pagal analogiją žr. 2012 m. kovo 29 d. Sprendimo *SAG ELV Slovensko ir kt.*, C-599/10, EU:C:2012:191, 40 punktą; 2013 m. spalio 10 d. Sprendimo *Manova*, C-336/12, EU:C:2013:647, 36 ir 40 punktus; taip pat 2018 m. vasario 28 d. Sprendimo *MA.T.I. SUD ir Duemme SGR*, C-523/16 ir C-536/16, EU:C:2018:122, 51 ir 52 punktus).
- 94 Remiantis tuo, kas išdėstyta, matyti, kad perkančiosios organizacijos teisės leisti konkurso laimėtojui vėliau papildyti arba paašškinti savo pradinį pasiūlymą apimtis priklauso nuo to, ar laikomasi Direktyvos 2014/24 56 straipsnio 3 dalies nuostatų, visų pirma atsižvelgiant į vienodo požiūrio principo reikalavimus, o ne nuo to, ar pagrindinėje byloje aptariamai reikalavimai kvalifikuotini kaip atrankos kriterijai, susiję su ūkio subjektų „techniniais ir profesiniais pajėgumais“, kaip jie suprantami pagal šios direktyvos 58 straipsnio 4 dalį, kaip „techninės specifikacijos“ pagal jos 42 straipsnį ar kaip „sutarties įvykdymo sąlygos“ pagal šios direktyvos 70 straipsnį.
- 95 Taigi į trečiąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 4 dalis, 42 ir 70 straipsniai aiškintini taip, kad konkurse nustatytam techniniam reikalavimui jie gali būti taikomi kartu.

Dėl ketvirtojo–devintojo klausimų

Pirminės pastabos

- 96 Kadangi ketvirtasis, penktasis, aštuntasis ir devintasis klausimai yra susiję su Direktyvos 2016/943 nuostatų aiškinimu, reikia nustatyti, ar ši direktyva taikoma, pirma, situacijai, kai konkurso dalyvis kreipiasi į perkančiąją organizaciją su prašymu pateikti konkurento pasiūlyme nurodytą

informaciją, kuri laikoma konfidencialia, ir prireikus su pretenzija dėl sprendimo atmesti šį prašymą pagal privalomą ikiteisminę ginčų nagrinėjimo procedūrą, ir, antra, kai teisme pareikštas ieškinys dėl perkančiosios organizacijos sprendimo atmesti šią pretenziją.

- 97 Atsižvelgiant į Direktyvos 2016/943 1 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su jos 4 konstatuojamąja dalimi, nurodytą tikslą, ši direktyva susijusi tik su neteisėtu komercinės paslapties gavimu, naudojimu ar atskleidimu ir joje nenumatyta priemonių, skirtų komercinių paslapčių konfidencialumui apsaugoti kituose teismo procesuose, pavyzdžiui, susijusiuose su viešaisiais pirkimais.
- 98 Be to, šios direktyvos 4 straipsnio 2 dalies a punkte numatyta, kad komercinės paslapties gavimas be jos turėtojo sutikimo laikomas neteisėtu, jeigu ši paslaptis sužinota neteisėtai, gavus prieigą prie dokumentų, objektų, reikmenų, medžiagų ar elektroninių bylų, kuriuos teisėtai valdo komercinės paslapties turėtojas ir kuriuose yra komercinė paslaptis arba iš kurių galima ją išgauti, neteisėtai pasisavinus ar padarius jų kopiją.
- 99 Be to, kaip matyti iš minėtos direktyvos 1 straipsnio 2 dalies c punkto, ši direktyva nedaro poveikio Sąjungos ar nacionalinių taisyklių taikymui, pagal kurias reikalaujama arba leidžiama, kad Sąjungos institucijos ir įstaigos ar nacionalinės valdžios institucijos atskleistų įmonių pateiktą informaciją, kurią tos institucijos, įstaigos ar valdžios institucijos turi vykdydamos pareigas ir laikydamosi išimtinių teisių, nustatytų Sąjungos ar nacionalinėje teisėje. Tos pačios direktyvos 18 konstatuojamojoje dalyje, į kurią reikia atsižvelgti aiškinant šią nuostatą, nurodyta, kad pagal Direktyvą 2016/943 valdžios institucijos neturėtų būti atleidžiamos nuo konfidencialumo pareigų, kurių turi laikytis, kai tvarko komercinių paslapčių turėtojų perduotą informaciją, neatsižvelgiant į tai, ar tos pareigos yra nustatytos Sąjungos, ar nacionalinėje teisėje. Todėl reikia manyti, kad Direktyva 2016/943 neatleidžia viešosios valdžios institucijų nuo pareigų užtikrinti konfidencialumą, kurių gali kilti pagal Direktyvą 2014/24.
- 100 Galiausiai Direktyvos 2016/943 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad komercinės paslapties gavimas, naudojimas ar atskleidimas laikomas teisėtu, jeigu to reikalaujama ar leidžiama pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę.
- 101 Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad Direktyvos 2014/24 21 straipsnyje, siejamame su jos 51 konstatuojamąja dalimi, numatyta, kad perkančioji organizacija iš esmės neatskleidžia informacijos, kurią ūkio subjektai jai pateikė kaip konfidencialią, ir kad ji ūkio subjektams gali nustatyti reikalavimus, kuriais siekiama apsaugoti informacijos, pateikiamos per visą viešojo pirkimo procedūrą, konfidencialumą.
- 102 Taigi, siekdamas pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui naudingą atsakymą Teisingumo Teismas paaškins atitinkamas direktyvų 2014/24 ir 89/665 nuostatas, kuriose išdėstytos, be kita ko, perkančiosioms organizacijoms ir nacionaliniams teismams taikomos specialios taisyklės, susijusios su dokumentų, jiems pateiktų vykstant viešojo pirkimo procedūroms, konfidencialumo apsauga.

Dėl penktojo–septintojo klausimų

- 103 Penktuoju–septintuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą, 1 straipsnio 3 ir 5 dalis ir 2 straipsnio 1 dalies b punktą reikia aiškinti taip, kad perkančiosios organizacijos sprendimas atsisakyti ūkio subjektui pateikti konfidencialia laikomą informaciją,

esančią kito ūkio subjekto paraiškos dokumentuose ar pasiūlyme, yra aktas, kurį galima apskusti, ir kad tuo atveju, jeigu valstybė narė, kurios teritorijoje vyksta atitinkama viešojo pirkimo procedūra, numatė privalomą ikiteisminę ginčų nagrinėjimo procedūrą dėl perkančiųjų organizacijų priimtų sprendimų, prieš teisme pareiškiant ieškinį dėl šio sprendimo turi būti pateiktas toks išankstinis administracinis skundas.

- 104 Šiuo klausimu iš Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies ketvirtos pastraipos matyti, kad valstybės narės turi imtis priemonių, būtinų užtikrinti, kad su sutarčių, kurioms taikoma Direktyva 2014/24, sudarymo procedūromis susiję perkančiųjų organizacijų priimti sprendimai galėtų būti veiksmingai ir visų pirma kuo greičiau peržiūrėti laikantis Direktyvos 89/665 2–2f straipsniuose nustatytų sąlygų, remiantis tuo, kad tokiais sprendimais buvo pažeisti viešuosius pirkimus reglamentuojantys Sąjungos teisės aktai arba nacionalinės taisyklės, kuriomis tie teisės aktai perkelti į nacionalinę teisę. Pagal šios direktyvos 1 straipsnio 3 dalį šiomis peržiūros procedūromis, pagal išsamias taisykles, kurias gali nustatyti valstybės narės, turi galėti pasinaudoti bent jau bet kuris asmuo, kuris yra arba buvo suinteresuotas gauti konkrečią sutartį ir kuriam dėl tariamo pažeidimo buvo padaryta žala ar kilusi tokios žalos rizika.
- 105 Be to, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad sąvoka „perkančiųjų organizacijų priimti sprendimai“ turi būti aiškinama plačiai. Iš tiesų vartojant žodžius „su sutartimis <...> susiję“ Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies ketvirtos pastraipos formuluotė reiškia, kad bet kuriam perkančiosios organizacijos sprendimui, kuriam taikomos Sąjungos viešųjų pirkimų taisyklės ir kuriuo jos gali būti pažeistos, taikoma tos pačios direktyvos 2–2f straipsniuose numatyta teisminė kontrolė. Taigi ši formuluotė bendrai nurodo perkančiosios organizacijos sprendimus, neskiriant šių sprendimų pagal jų turinį ar priėmimo laiką, ir nenumato jokių apribojimų, susijusių su atitinkamų sprendimų pobūdžiu ir turiniu (šiuo klausimu žr. 2017 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Marina del Mediterráneo ir kt.*, C-391/15, EU:C:2017:268, 26 ir 27 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 106 Šis platus „sprendimų, kuriems gali būti taikoma peržiūros procedūra“, sąvokos aiškinimas, būtent paskatinęs Teisingumo Teismą nuspręsti, kad perkančiosios organizacijos sprendimas leisti ūkio subjektui dalyvauti viešojo pirkimo procedūroje yra sprendimas, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą (2017 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Marina del Mediterráneo ir kt.*, C-391/15, EU:C:2017:268, 28 punktą; dėl šio straipsnio 3 dalies šiuo klausimu žr. 2019 m. vasario 14 d. Nutarties *Cooperativa Animazione Valdocco*, C-54/18, EU:C:2019:118, 36 punktą), taip pat turi būti taikomas perkančiosios organizacijos sprendimui atsisakyti ūkio subjektui pateikti kandidato ar konkurso dalyvio pateiktą konfidencialią laikomą informaciją.
- 107 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas septintuoju klausimu iš esmės siekia sužinoti, ar nelaimėjęs konkurso dalyvis gali pareikšti ieškinį tik dėl atsisakymo jam pateikti konfidencialią laikomą informaciją, taigi neginčydamas kitų perkančiosios organizacijos sprendimų teisėtumo, visų pirma pakanka konstatuoti, kad Direktyvoje 89/665 nėra jokios nuostatos, pagal kurią būtų draudžiama tokiam konkurso dalyviui pareikšti ieškinį dėl perkančiosios organizacijos sprendimo atsisakyti pateikti jam tokią informaciją, neatsižvelgiant į šio sprendimo turinį ir apimtį.
- 108 Be to, kaip savo išvados 77 ir 78 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, tokią išvadą patvirtina šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodyti veiksmingumo ir greitumo tikslai.

- 109 Galiausiai dėl to, ar prieš teisme pareiškiant ieškinį dėl perkančiosios organizacijos sprendimo atsisakyti ūkio subjektui perduoti kandidato ar konkurso dalyvio pateiktą konfidencialia laikomą informaciją turi būti pateiktas išankstinis administracinis skundas, kai valstybė narė, kurios teritorijoje vyksta atitinkama viešojo pirkimo procedūra, numatė privalomą ikiteisminę ginčų nagrinėjimo procedūrą, reikia pažymėti, kad nors Direktyvos 89/665 1 straipsnio 5 dalyje numatyta, jog valstybė narė gali reikalauti, kad prieš pareikšdamas ieškinį teisme atitinkamas asmuo peržiūros pirmiausia pareikalautų iš perkančiosios organizacijos, vis dėlto ši nuostata nenustato nei šios peržiūros procedūros, nei tvarkos.
- 110 Taigi, jei pagal minėtos direktyvos 1 straipsnio 5 dalį valstybė narė, kurios teritorijoje vyksta atitinkama viešojo pirkimo procedūra, numatė, kad bet kuris asmuo, siekiantis ginčyti perkančiosios organizacijos priimtą sprendimą, prieš pareikšdamas ieškinį teisme privalo pateikti administracinį skundą, ta valstybė narė, laikydama lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų, taip pat gali numatyti, kad prieš pareiškiant ieškinį dėl perkančiosios organizacijos sprendimo atsisakyti pateikti ūkio subjektui konfidencialia laikomą informaciją, esančią kito ūkio subjekto paraiškos dokumentuose ar pasiūlyme, perkančiajai organizacijai turi būti pateiktas administracinis skundas.
- 111 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad į penktąjį–septintąjį klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa, 1 straipsnio 3 ir 5 dalys ir 2 straipsnio 1 dalies b punktas aiškintini taip, kad perkančiosios organizacijos sprendimas atsisakyti ūkio subjektui pateikti konfidencialia laikomą informaciją, esančią kito ūkio subjekto paraiškos dokumentuose ar pasiūlyme, yra aktas, kurį galima apskusti, ir kad tuo atveju, jeigu valstybė narė, kurios teritorijoje vyksta atitinkama viešojo pirkimo procedūra, numatė, kad bet kuris asmuo, siekiantis ginčyti perkančiosios organizacijos priimtą sprendimą, prieš pareikšdamas ieškinį teisme privalo pateikti administracinį skundą, ši valstybė narė taip pat gali numatyti, kad prieš teisme pareiškiant ieškinį dėl šio sprendimo atsisakyti leisti susipažinti su informacija turi būti pateiktas toks išankstinis administracinis skundas.

Dėl ketvirtojo, aštuntojo ir devintojo klausimų

- 112 Ketvirtuoju, aštuntuoju ir devintuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą ir 1 straipsnio 3 ir 5 dalis, taip pat Direktyvos 2014/24 21 straipsnį reikia aiškinti taip, kad tiek perkančioji organizacija, tiek prireikus kompetentingas nacionalinis teismas privalo to prašančiam ūkio subjektui pateikti visą informaciją, esančią konkurento perduotuose dokumentuose, įskaitant juose esančią konfidencialią informaciją. Tas teismas taip pat nori sužinoti, ar atsisakymo pateikti informaciją dėl jos konfidencialumo atveju perkančioji organizacija turi motyvuoti savo poziciją dėl šio konfidencialumo.

– Dėl perkančiosios organizacijos pareigos saugoti konfidencialią informaciją apimties ir pareigos motyvuoti

- 113 Remiantis Direktyvos 2014/24 21 straipsnio 1 dalimi, jeigu šioje direktyvoje arba perkančiajai organizacijai taikomoje nacionalinėje teisėje, visų pirma teisės aktuose dėl teisės gauti informaciją, nenurodyta kitaip, ir nedarant poveikio pareigoms, susijusioms su paskirtų sutarčių viešiniu ir informacijos teikimu kandidatams ir konkurso dalyviams, kaip nustatyta 50 ir 55 straipsniuose, perkančioji organizacija neatskleidžia ūkio subjektų jai perduotos informacijos, kurią jie nurodė kaip konfidencialią, įskaitant technikos ar prekybos paslaptis ir konfidencialius

- pasiūlymų aspektus, bet jais neapsiribojant. Šios direktyvos 21 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad perkančiosios organizacijos gali nustatyti ūkio subjektams reikalavimus, kuriais siekiama apsaugoti informacijos, jų pateiktos per pirkimo procedūrą, konfidencialumą.
- 114 Be to, pagal Direktyvos 2014/24 55 straipsnio 2 dalies c punktą bet kuriam konkurso dalyviui, pateikusiam priimtina pasiūlymą, aiškiai leidžiama prašyti perkančiosios organizacijos kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 15 dienų nuo rašytinio prašymo gavimo pranešti jam apie atrinkto pasiūlymo ypatybes ir santykinis pranašumus, taip pat laimėjusį konkurso dalyvį. Vis dėlto šios direktyvos 50 straipsnio 4 dalyje ir 55 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad perkančiosios organizacijos gali nuspręsti nepateikti tam tikros su sutarties sudarymu susijusios informacijos, ypač jeigu jos atskleidimas prieštarautų viešajam interesui, pakenktų konkrečiam viešojo ar privataus ūkio subjekto teisėtiems komerciniams interesams arba galėtų pakenkti sąžiningai ūkio subjektų konkurencijai.
- 115 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagrindinis Sąjungos teisės normų viešųjų pirkimų srityje tikslas yra užtikrinti neiškreiptą konkurenciją visose valstybėse narėse, o tam, kad šis tikslas būtų pasiektas, svarbu, kad perkančiosios organizacijos neatskleistų su viešojo pirkimo procedūromis susijusios informacijos, kuria galėtų būti pasinaudota siekiant iškreipti konkurenciją arba vykstančioje viešojo pirkimo procedūroje, arba vėlesnėse pirkimo procedūrose. Be to, pareiga motyvuoti sprendimą atmesti konkurso dalyvio pasiūlymą vykstant viešojo pirkimo procedūrai nereiškia, kad jis turi turėti išsamią informaciją apie perkančiosios organizacijos pasirinkto pasiūlymo ypatybes. Iš tiesų, kadangi viešojo pirkimo procedūros grindžiamos perkančiųjų organizacijų ir ūkio subjektų pasitikėjimo santykiais, pastarieji turi turėti galimybę perkančiosioms organizacijoms pateikti visą vykstant viešojo pirkimo procedūrai naudingą informaciją, nebijodami, kad šios pateiks tretiesiems asmenims informaciją, kurios atskleidimas galėtų jiems pakenkti (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 14 d. Sprendimo *Varec*, C-450/06, EU:C:2008:91, 34–36 punktus ir 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Landesbank Baden-Württemberg ir BPV*, C-584/20 P ir C-621/20 P, EU:C:2021:601, 112 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 116 Iš Direktyvos 2014/24 nuostatų, nurodytų šio sprendimo 113 ir 114 punktuose, taip pat iš 115 punkte minėtos jurisprudencijos matyti, kad perkančioji organizacija, gavusi ūkio subjekto prašymą pateikti konfidencialia laikomą informaciją, esančią konkursą laimėjusio konkurento pasiūlyme, iš esmės neprivalo jos pateikti.
- 117 Vis dėlto, kaip savo išvados 40 ir 41 punktuose iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, perkančiajai organizacijai negali būti privalomas paprastas ūkio subjekto teiginys, kad perduota informacija yra konfidenciali. Toks ūkio subjektas iš tiesų turi įrodyti, kad informacija, kurios atskleidimui jis prieštarauja, iš tikrųjų yra konfidenciali, pavyzdžiui, pateikdamas įrodymų, kad joje yra techninių ar komercinių paslapčių, kad ja būtų galima pasinaudoti siekiant iškreipti konkurenciją arba jos atskleidimas galėtų būti jam žalingas.
- 118 Taigi, jeigu perkančiajai organizacijai kyla klausimas dėl minėto subjekto perduotos informacijos konfidencialumo, ji turi, net prieš priimdama sprendimą leisti pareiškėjui susipažinti su šia informacija, suteikti atitinkamam subjektui galimybę pateikti papildomų įrodymų, kad būtų užtikrintas jo teisės į gynybą paisymas. Atsižvelgiant į žalą, kuri galėtų kilti neteisėtai atskleidus konkurentui tam tikrą informaciją, perkančioji organizacija, prieš pateikdama šią informaciją ginčo šaliai, turi atitinkamam ūkio subjektui suteikti galimybę remtis šios informacijos konfidencialumu ar tuo, kad ji yra komercinė paslaptis (pagal analogiją žr. 2008 m. vasario 14 d. Sprendimo *Varec*, C-450/06, EU:C:2008:91, 54 punktą).

- 119 Be to, perkančioji organizacija turi įsitikinti, kad sprendimas, kurį ketina priimti ūkio subjektui pateikus prašymą gauti konkurento perduotuose dokumentuose esančią informaciją, atitinka Direktyvoje 2014/24 nustatytas viešųjų pirkimų taisykles, visų pirma susijusias su konfidencialios informacijos apsauga, nurodytas šio sprendimo 113 ir 114 punktuose. Ši perkančioji organizacija turi tokią pačią pareigą, kai pagal Direktyvos 89/665 1 straipsnio 5 dalį valstybė narė, kuriai ji priklauso, pasinaudojo galimybe teisę apskųsti perkančiųjų organizacijų priimtus sprendimus teisme susieti su pareiga prieš tai šioms perkančiosioms organizacijoms pateikti administracinį skundą.
- 120 Taip pat reikia pažymėti, kad atsisakiusi perduoti konfidencialią informaciją vienam iš ūkio subjekto konkurentų arba per privalomą ikiteisminę ginčų nagrinėjimo procedūrą gavusi administracinį skundą dėl atsisakymo atskleisti tokią informaciją perkančioji organizacija taip pat turi laikytis bendrojo Sąjungos teisės gero administravimo principo, apimančio reikalavimus, kurių valstybės narės turi laikytis, kai įgyvendina Sąjungos teisę (2017 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *LS Customs Services*, C-46/16, EU:C:2017:839, 39 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija). Iš šių reikalavimų ypač svarbi pareiga motyvuoti nacionalinių valdžios institucijų priimtus sprendimus, nes tai leidžia šių sprendimų adresatams ginti savo teises ir, žinant visas aplinkybes, nuspręsti, ar tikslinga dėl jų pareikšti ieškinį teisme. Ši pareiga taip pat būtina, kad teismai galėtų vykdyti šių sprendimų teisėtumo kontrolę, todėl tai yra viena iš Chartijos 47 straipsnyje garantuotos teisminės kontrolės veiksmingumo sąlygų (šiuo klausimu žr. 1987 m. spalio 15 d. Sprendimo *Heylens ir kt.*, 222/86, EU:C:1987:442, 15 punktą; 2017 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *LS Customs Services*, C-46/16, EU:C:2017:839, 40 punktą ir 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Landesbank Baden-Württemberg ir BPV*, C-584/20 P ir C-621/20 P, EU:C:2021:601, 103 punktą).
- 121 Be to, konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių apsaugos principas turi būti įgyvendinamas atsižvelgiant į veiksmingos teisminės apsaugos reikalavimus ir paisant ginčo šalių teisės į gynybą (2008 m. vasario 14 d. Sprendimo *Varec*, C-450/06, EU:C:2008:91, 51 ir 52 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).
- 122 Siekdama suderinti Direktyvos 2014/24 21 straipsnio 1 dalyje nustatytą draudimą atskleisti ūkio subjektų pateiktą konfidencialią informaciją su bendroju Sąjungos teisės gero administravimo principu, iš kurio kyla pareiga motyvuoti, perkančioji organizacija turi aiškiai nurodyti motyvus, dėl kurių mano, kad informacija, su kuria prašoma leisti susipažinti, arba bent jau dalis jos yra konfidenciali.
- 123 Be to, atliekant šį palyginimą reikia atsižvelgti į tai, kad, nesant pakankamai informacijos, leidžiančios patikrinti, ar perkančiosios organizacijos sprendime, susijusiame su atitinkamos sutarties sudarymu su kitu subjektu, galimai yra klaidų ar pažeidimų, nelaimėjęs konkurso dalyvis praktiškai neturės galimybės pasinaudoti Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatyta teise į veiksmingą teisinę gynybą dėl tokio sprendimo, nesvarbu, ar tai būtų skundas perkančiajai organizacijai pagal šio straipsnio 5 dalį, ar ieškinys teismui. Todėl tam, kad nepažeistų šios teisės, perkančioji organizacija turi ne tik motyvuoti savo sprendimą tam tikrus duomenis laikyti konfidencialiais, bet taip pat pranešti – kiek įmanoma neutraliau ir taip, kad tokiu pranešimu būtų išsaugotas šių duomenų konkrečių elementų, kurių apsauga šiuo požiūriu yra pateisinama, konfidencialumas, – jų esminį turinį tokiam konkurso dalyviui, kuris to prašo, ypač duomenų, susijusių su svarbiais jos sprendimo ir pasirinkto pasiūlymo aspektais, turinį.

- 124 Perkančiosios organizacijos pareiga saugoti ūkio subjekto, su kuriuo nuspręsta sudaryti viešojo pirkimo sutartį, konfidencialia laikomą informaciją neturi būti aiškinama taip plačiai, kad dėl jos pareiga motyvuoti netektų prasmės (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Landesbank Baden-Württemberg ir BPV, C-584/20 P ir C-621/20 P*, EU:C:2021:601, 120 punktą) ir kad dėl to Direktyvos 89/665, kuri būtent nustato valstybių narių pareigą numatyti veiksmingas teisių gynimo priemonės, 1 straipsnio 1 ir 3 dalys taptų neveiksmingos. Šiuo tikslu perkančioji organizacija gali, be kita ko, jeigu jai taikoma nacionalinė teisė tam neprieštarauja, pateikti tam tikrų paraiškos ar pasiūlymo aspektų santrauką ir jų technines charakteristikas, kad nebūtų galima nustatyti konfidencialios informacijos.
- 125 Be to, reikia priminti, kad pagal Direktyvos 2014/24 21 straipsnio 2 dalį perkančiosios organizacijos gali nustatyti ūkio subjektams reikalavimus, kuriais siekiama apsaugoti informacijos, jų pateiktos per viešojo pirkimo procedūrą, konfidencialumą. Taigi, jeigu nekonfidenciali informacija šiuo tikslu būtų tinkama, perkančioji organizacija taip pat galėtų pasinaudoti šia galimybe, kad užtikrintų nelaimėjusio konkurso dalyvio teisės į veiksmingą teisinę gynybą paisymą, prašydama ūkio subjekto, kurio pasiūlymas buvo pasirinktas, pateikti jai nekonfidencialią dokumentų, turinčių konfidencialios informacijos, versiją.
- 126 Galiausiai reikia pažymėti, kad bet kuriuo atveju perkančioji organizacija privalo laiku, dar prieš pradėdama vykdyti šį sprendimą, informuoti atitinkamą ūkio subjektą apie savo sprendimą perduoti vienam iš jo konkurentų informaciją, kuri, šio subjekto teigimu, yra konfidenciali, kad jis galėtų prašyti perkančiosios organizacijos ar kompetentingo nacionalinio teismo imtis laikinųjų priemonių, kaip numatytos Direktyvos 89/665 2 straipsnio 1 dalies a punkte, ir taip išvengti to, kad jam būtų padaryta nepataisomos žalos.

– *Dėl kompetentingo nacionalinio teismo pareigos saugoti konfidencialią informaciją apimties*

- 127 Kalbant apie pareigas, kurios tenka kompetentingam nacionaliniam teismui nagrinėjant ieškinį dėl perkančiosios organizacijos sprendimo visiškai arba iš dalies atmesti prašymą leisti susipažinti su subjekto, kurio pasiūlymas buvo pasirinktas, perduota informacija, taip pat reikia priminti, kad Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 ir 3 dalimis, kuriomis siekiama apsaugoti ūkio subjektus nuo perkančiosios organizacijos savivalės, stengiamasi užtikrinti, kad visose valstybėse narėse būtų taikomos veiksmingos teisių gynimo priemonės, siekiant garantuoti veiksmingą Sąjungos viešųjų pirkimų taisyklių taikymą, ypač etape, kai pažeidimus dar galima ištaisyti (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Star Storage ir kt., C-439/14 ir C-488/14*, EU:C:2016:688, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 128 Valstybės narės taip pat turi nustatyti procesines kreipimosi į teismą taisykles, skirtas garantuoti pagal Sąjungos teisę kandidatams ir konkursų dalyviams, nukentėjusiems dėl perkančiųjų organizacijų sprendimų, suteiktų teisių apsaugai, kad būtų užtikrinta, jog nebus pakenkta nei Direktyvos 89/665 veiksmingumui, nei privatiems asmenims pagal Sąjungos teisę suteiktoms teisėms. Be to, Direktyva 2007/66, kaip matyti iš jos 36 konstatuojamosios dalies, taigi, ir Direktyva 89/665, kurią ji iš dalies pakeitė ir papildė, siekiama užtikrinti visapusiškas teises į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą, įtvirtintos Chartijos 47 straipsnio pirmoje ir antroje pastraipose, paisymą (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Star Storage ir kt., C-439/14 ir C-488/14*, EU:C:2016:688, 42–46 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją). Todėl nustatydamos ieškinių pareiškimo teisme procesines taisykles valstybės narės turi užtikrinti, kad būtų laikomasi šios teisės. Taigi, nepaisant to, kad nėra Sąjungos teisės normų, susijusių su ieškinių pareiškimo nacionaliniuose teismuose tvarka, ir siekiant nustatyti pagal Sąjungos teisės aktą priimtų nacionalinių sprendimų teisminės peržiūros intensyvumą,

reikia atsižvelgti į Sąjungos teisės akto tikslą ir užtikrinti, kad nebūtų pažeistas jo veiksmingumas (2019 m. birželio 26 d. Sprendimo *Craeynest ir kt.*, C-723/17, EU:C:2019:533, 46 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 129 Vis dėlto nagrinėjant ieškinį dėl viešojo pirkimo procedūros rungimosi principas nereiškia, kad šalims suteikiama neribota ir absoliuti teisė susipažinti su visa už peržiūrą atsakingai institucijai pateikta informacija, susijusia su aptariama viešojo pirkimo procedūra (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 14 d. Sprendimo *Varec*, C-450/06, EU:C:2008:91, 51 punktą). Priešingai, kaip iš esmės pažymėta šio sprendimo 121 punkte, kiek tai susiję su perkančiosioms organizacijoms šiuo klausimu tenkančiomis pareigomis, pareiga pateikti nelaimėjusiam konkurso dalyviui pakankamai informacijos, kad būtų apsaugota jo teisė į veiksmingą teisinę gynybą, turi būti suderinta su kitų ūkio subjektų teise į jų konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių apsaugą.
- 130 Taigi kompetentingas nacionalinis teismas, visapusiškai atsižvelgdamas tiek į būtinybę apsaugoti viešąjį interesą, susijusį su sąžiningos konkurencijos vyktant viešojo pirkimo procedūroms išsaugojimu, tiek į būtinybę apsaugoti iš tikrųjų konfidencialią informaciją ir ypač viešojo pirkimo procedūros dalyvių komercines paslaptis, turi patikrinti, ar perkančioji organizacija pagrįstai nusprendė, kad informacija, kurią ji atsisakė pateikti pareiškėjui, yra konfidenciali. Šiuo tikslu kompetentingas nacionalinis teismas turi išsamiai išnagrinėti visas reikšmingas faktines ir teisines aplinkybes. Be to, jis būtinai turi turėti reikiamą informaciją (įskaitant konfidencialią ir komercines paslaptis), kad galėtų priimti sprendimą, žinodamas visas aplinkybes (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 14 d. Sprendimo *Varec*, C-450/06, EU:C:2008:91, 53 punktą).
- 131 Tuo atveju, jeigu tas teismas taip pat manytų, kad atitinkama informacija yra konfidenciali ir jos dėl to negalima atskleisti atitinkamo ūkio subjekto konkurentams, reikia priminti, kad, kaip yra nusprendęs Teisingumo Teismas, nors rungimosi principas paprastai reiškia proceso šalių teisę susipažinti su teismui pateiktais įrodymais ir pastabomis ir dėl jų diskutuoti, tam tikrais atvejais gali būti būtina neatskleisti šalims tam tikros informacijos, kad būtų apsaugotos pagrindinės trečiųjų asmenų teisės ar svarbus viešasis interesas (2008 m. vasario 14 d. Sprendimo *Varec*, C-450/06, EU:C:2008:91, 47 punktą).
- 132 Viena iš pagrindinių teisių, kurios gali būti taip saugomos, yra Chartijos 7 straipsnyje įtvirtinta teisė į privataus gyvenimo ir komunikacijos gerbimą ir teisė į komercinių paslapčių apsaugą, kurią Teisingumo Teismas pripažino bendruoju Sąjungos teisės principu (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 14 d. Sprendimo *Varec*, C-450/06, EU:C:2008:91, 48 ir 49 punktus).
- 133 Taigi, atsižvelgiant į konfidencialios informacijos apsaugos svarbą, pažymėtą šio sprendimo 131 ir 132 punktuose, už peržiūros procedūrą viešųjų pirkimų srityje atsakinga institucija prireikus turi galėti nuspręsti, kad tam tikra jos turimoje bylos medžiagoje esanti informacija neturi būti perduota šalims ir jų advokatams (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 14 d. Sprendimo *Varec*, C-450/06, EU:C:2008:91, 43 punktą).
- 134 Be to, reikia paaiškinti: jeigu kompetentingas nacionalinis teismas mano, jog perkančioji organizacija teisingai ir pakankamai motyvuotai nusprendė, kad prašoma informacija negali būti atskleista dėl jos konfidencialumo, atsižvelgiant į perkančiosios organizacijos pareigas pagal veiksmingos teisminės apsaugos principą, kurios primintos šio sprendimo 121–123 punktuose, šios perkančiosios organizacijos elgesys šiuo klausimu negali būti kritikuojamas argumentuojant tuo, kad ji pernelyg saugojo ūkio subjekto, kurio konfidencialios informacijos buvo prašoma, interesus.

- 135 Kompetentingas nacionalinis teismas taip pat turi patikrinti, ar pakanka sprendimo, kuriuo perkančioji organizacija atsisakė atskleisti konfidencialią informaciją arba kuriuo atmetė administracinį skundą dėl prieš tai priimto sprendimo atsisakyti pateikti šią informaciją, motyvu, kad, remiantis šio sprendimo 120 punkte nurodyta jurisprudencija, pirma, pareiškėjas galėtų ginti savo teises ir žinodamas visas aplinkybes nuspręsti, ar tikslinga dėl šio sprendimo pareikšti ieškinį teisme, ir, antra, teismai galėtų vykdyti šio sprendimo teisėtumo kontrolę. Be to, atsižvelgiant į žalą, kurią ūkio subjektas gali patirti dėl neteisėto tam tikros informacijos atskleidimo konkurentui, kompetentingas nacionalinis teismas turi suderinti pareiškėjo teisę į veiksmingą teisinę gynybą, kaip ji suprantama pagal Chartijos 47 straipsnį, ir šio ūkio subjekto teisę į konfidencialios informacijos apsaugą.
- 136 Galiausiai kompetentingas nacionalinis teismas turi galėti panaikinti sprendimą atsisakyti pateikti informaciją arba sprendimą atmesti administracinį skundą, jeigu jie neteisėti, ir prireikus grąžinti bylą perkančiajai organizacijai ar net pats priimti naują sprendimą, jeigu tai leidžiama pagal nacionalinę teisę. Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas devintuoju klausimu siekia išsiaiškinti, ar teismas, į kurį kreiptasi su prašymu atskleisti konfidencialią informaciją, turi pats išnagrinėti ne tik jos svarbą, bet ir poveikį viešojo pirkimo procedūros teisėtumui, pakanka pažymėti, kad pagal Direktyvos 89/65 1 straipsnio 3 dalį valstybės narės turi nustatyti išsamias taisykles, reglamentuojančias peržiūros procedūras, leidžiančias ginčyti perkančiųjų organizacijų priimtus sprendimus.
- 137 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į ketvirtąjį, aštuntąjį ir devintąjį klausimus reikia atsakyti:
- Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa ir 1 straipsnio 3 ir 5 dalys, taip pat Direktyvos 2014/24 21 straipsnis, siejamas su bendroju Sąjungos teisės gero administravimo principu, aiškintini taip, kad perkančioji organizacija, į kurią ūkio subjektas kreipiasi su prašymu pateikti konfidencialia laikomą informaciją, esančią konkurento, su kuriuo nuspręsta sudaryti sutartį, pasiūlyme, neprivalo pateikti šios informacijos, jeigu dėl jos perdavimo būtų pažeistos Sąjungos teisės nuostatos dėl konfidencialios informacijos apsaugos, net jeigu ūkio subjekto prašymas pateiktas nagrinėjant to paties ūkio subjekto skundą dėl perkančiosios organizacijos atlikto konkurento pasiūlymo vertinimo teisėtumo. Kai perkančioji organizacija atsisako perduoti tokią informaciją arba atsisako tai padaryti ir atmeta ūkio subjekto pateiktą administracinį skundą dėl atitinkamo konkurento pasiūlymo vertinimo teisėtumo, ji privalo palyginti pareiškėjo teisę į gerą administravimą ir konkurento teisę į jo konfidencialios informacijos apsaugą taip, kad jos sprendimas atsisakyti pateikti informaciją ar atmesti administracinį skundą būtų motyvuotas ir kad teisė į veiksmingą teisinę gynybą, kuria naudojasi nelaimėjęs konkurso dalyvis, neprarastų veiksmingumo,
  - Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa ir 1 straipsnio 3 ir 5 dalys, taip pat Direktyvos 2014/24 21 straipsnis, siejami su Chartijos 47 straipsniu, aiškintini taip, kad kompetentingas nacionalinis teismas, nagrinėjantis ieškinį dėl perkančiosios organizacijos sprendimo atsisakyti pateikti ūkio subjektui konfidencialia laikomą informaciją, esančią konkurento, su kuriuo nuspręsta sudaryti sutartį, perduotuose dokumentuose, arba ieškinį dėl perkančiosios organizacijos sprendimo atmesti administracinį skundą dėl tokio sprendimo atsisakyti pateikti informaciją, privalo palyginti pareiškėjo teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir konkurento teisę į jo konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių apsaugą. Šiuo tikslu šis teismas, kuris būtinai turi turėti reikiamą informaciją, įskaitant konfidencialią informaciją ir komercines paslaptis, kad žinodamas visas aplinkybes galėtų priimti sprendimą, ar ši informacija gali būti pateikta, turi išnagrinėti visas reikšmingas faktines ir teisines aplinkybes. Jis taip pat turi galėti panaikinti sprendimą atsisakyti pateikti informaciją arba sprendimą

atmesti administracinį skundą, jeigu jie yra neteisėti, ir prireikus gražinti bylą perkančiajai organizacijai arba pats priimti naują sprendimą, jeigu tai leidžiama pagal nacionalinę teisę.

Dėl dešimtojo klausimo

- 138 Dešimtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalį reikia aiškinti taip, kad nacionalinis teismas, nagrinėjantis ūkio subjekto, su kuriuo nuspręsta nesudaryti sutarties, ir perkančiosios organizacijos ginčą, gali, pirma, nukrypti nuo perkančiosios organizacijos atlikto vertinimo dėl ūkio subjekto, su kuriuo nuspręsta sudaryti sutartį, veiksmų teisėtumo, nustatydamas savo sprendime visas būtinas iš to išplaukiančias pasekmes, ir, antra, savo iniciatyva nagrinėti pagrindą, susijusį su perkančiosios organizacijos padaryta vertinimo klaida.
- 139 Pagal Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalį perkančiosios organizacijos gali pašalinti arba gali būti valstybių narių įpareigotos pašalinti iš viešojo pirkimo procedūros visus ūkio subjektus, esančius bet kurioje iš šioje nuostatoje nurodytų situacijų.
- 140 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo dešimtajame klausime aiškiai nurodė 2019 m. spalio 3 d. Sprendimą *Delta Antrepriză de Construcții și Montaj 93* (C-267/18, EU:C:2019:826), pirmiausia reikia pažymėti, kad tas sprendimas susijęs su pačios perkančiosios organizacijos įgaliojimais atlikti savo pačios vertinimą pagal vieną iš Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalyje nurodytų neprivalomų pašalinimo pagrindų, todėl jis nėra tiesiogiai svarbus siekiant atsakyti į šį klausimą, nes klausimas susijęs su teismo, nagrinėjančio nelaimėjusio konkurso dalyvio ir perkančiosios organizacijos ginčą, kompetencija.
- 141 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas 2019 m. birželio 19 d. sprendimo *Meca* (C-41/18, EU:C:2019:507) 28 ir 34 punktuose pažymėjo, jog iš šios nuostatos formuluotės matyti, kad ne nacionaliniam teismui, o tik perkančiajai organizacijai konkurso dalyvių atrankos etape pavesta įvertinti, ar ūkio subjektas turi būti pašalintas iš viešojo pirkimo procedūros.
- 142 Vis dėlto šis aiškinimas pateiktas atsižvelgiant į bylos, kurioje buvo priimtas šis sprendimas, aplinkybes; joje Teisingumo Teismas turėjo nagrinėti nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias pareiškus ieškinį teisme dėl sprendimo nutraukti viešojo pirkimo sutartį, perkančiosios organizacijos priimto dėl didelių trūkumų ją vykdant, perkančioji organizacija, kuri paskelbia naują konkursą, dalyvių atrankos etape negali vertinti ūkio subjekto, su kuriuo sudaryta sutartis buvo nutraukta, patikimumo (2019 m. birželio 19 d. Sprendimo *Meca*, C-41/18, EU:C:2019:507, 42 punktas).
- 143 Vis dėlto sprendimą, kuriuo perkančioji organizacija atsisako, net jeigu netiesiogiai, pašalinti ūkio subjektą iš viešojo pirkimo procedūros dėl kurio nors iš Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalyje numatytų neprivalomų pašalinimo pagrindų, būtinai turi galėti ginčyti bet kuris asmuo, turintis ar turėjęs interesą sudaryti atitinkamą sutartį ir kuriam dėl šios nuostatos pažeidimo buvo ar galėjo būti padaryta žala; priešingu atveju būtų pažeista teisė į veiksmingą teisinę gynybą, viešųjų pirkimų srityje garantuojama Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies ketvirtoje pastraipoje ir 1 straipsnio 3 dalyje, taip pat Chartijos 47 straipsnyje.
- 144 Darytina išvada, kad nacionalinis teismas, nagrinėdamas kandidato ar konkurso dalyvio, su kuriuo nuspręsta nesudaryti sutarties, ir perkančiosios organizacijos ginčą, gali patikrinti pastarosios atliktą vertinimą, ar buvo įvykdytos sąlygos, reikalingos taikyti vieną iš Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalyje nurodytų neprivalomųjų pašalinimo pagrindų ūkio

subjektui, su kuriuo sudaryta sutartis, ir dėl to nuo jo nukrypti. Taigi, atsižvelgiant į konkretų atvejį, toks teismas gali šiuo klausimu bylą išspręsti iš esmės arba perduoti ją perkančiajai organizacijai ar kompetentingam nacionaliniam teismui.

- 145 Esant tokiai situacijai, pagal Sąjungos teisę nereikalaujama, kad nacionaliniai teismai savo iniciatyva nurodytų ieškinio pagrindą, susijusį su Sąjungos teisės nuostatų pažeidimu, jeigu šio pagrindo nagrinėjimas, remiantis kitais faktais ir aplinkybėmis nei tos, kuriomis minėtų nuostatų taikymu suinteresuota šalis grindė savo prašymą, įpareigotų peržengti jiems nustatytas ribas (visų pirma šalių apibrėžto ginčo ribas) (šiuo klausimu žr. 1995 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *van Schijndel ir van Veen*, C-430/93 ir C-431/93, EU:C:1995:441, 21 ir 22 punktus; taip pat 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato – Antitrust ir Coopservice*, C-216/17, EU:C:2018:1034, 40 punktą).
- 146 Pagal suformuotą jurisprudenciją, nesant Sąjungos teisės nuostatų konkrečioje srityje, kiekviena valstybė narė, remdamasi valstybių narių procesinės autonomijos principu, turi nustatyti administracinės procedūros ir teismo proceso taisykles, skirtas asmenų teisių, kurios kyla iš Sąjungos teisės, apsaugai užtikrinti. Vis dėlto pagal lygiavertiškumo principą šios procesinės taisyklės neturi būti mažiau palankios, nei taikomos panašioms skundams ir ieškiniams, numatytiems iš nacionalinės teisės sistemos kylančių teisių apsaugai (2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Orizzonte Salute*, C-61/14, EU:C:2015:655, 46 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 147 Taigi nacionalinis teismas ieškinio pagrindą, susijusį su tuo, kad ūkio subjektas pažeidė Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalį, savo iniciatyva gali nurodyti tik tuo atveju, jeigu tai leidžia jo nacionalinė teisė (šiuo klausimu žr. 1995 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *van Schijndel ir van Veen*, C-430/93 ir C-431/93, EU:C:1995:441, 13 ir 14 punktus).
- 148 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į dešimtąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalis aiškintina taip, kad nacionalinis teismas, nagrinėjantis ūkio subjekto, su kuriuo nuspręsta nesudaryti sutarties, ir perkančiosios organizacijos ginčą, gali nukrypti nuo perkančiosios organizacijos atlikto vertinimo dėl ūkio subjekto, su kuriuo nuspręsta sudaryti sutartį, veiksmų teisėtumo, taigi, nustatyti savo sprendime visas būtinas iš to išplaukiančias pasekmes. Tačiau pagal lygiavertiškumo principą toks teismas gali savo iniciatyva nagrinėti pagrindą, susijusį su perkančiosios organizacijos padaryta vertinimo klaida, tik jeigu tai leidžiama pagal nacionalinę teisę.

Dėl vienuoliktojo klausimo

- 149 Savo vienuoliktoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2014/24 63 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su šios direktyvos 57 straipsnio 4 ir 6 dalimis, reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias tuo atveju, jeigu ūkio subjektas, ūkio subjektų grupės narys, rimtai iškreipė faktus pateikdamas informaciją, reikalingą patikrinti, ar nėra pagrindų pašalinti grupę, arba jos atitiktį atrankos kriterijams, o jo partneriai apie šiuos iškreiptus faktus nežino, pašalinimo iš bet kurios viešojo pirkimo procedūros priemonė gali būti taikoma visiems šios grupės nariams.
- 150 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Direktyvos 2014/24 63 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta ūkio subjekto teisė dėl konkrečios sutarties remtis kitų subjektų pajėgumais, nepriklausomai nuo ryšių su jais teisinio pobūdžio, kad tenkintų tiek šios direktyvos

58 straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus, susijusius su ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, tiek šios direktyvos 58 straipsnio 4 dalyje nurodytus kriterijus dėl techninių ir profesinių pajėgumų (2021 m. birželio 3 d. Sprendimo *Rad Service ir kt.*, C-210/20, EU:C:2021:445, 30 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 151 Pagal Direktyvos 2014/24 59 straipsnio 1 dalies antrą ir trečią pastraipą šia teise ketinantis pasinaudoti ūkio subjektas, pateikdamas savo prašymą dalyvauti arba pasiūlymą, turi perkančiajai organizacijai pateikti Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą (EBVPD), kuriame patvirtina, kad nei jis, nei subjektai, kurių pajėgumais ketina remtis, nėra vienoje iš šios direktyvos 57 straipsnyje nurodytų situacijų, dėl kurios turi būti arba gali būti pašalintas, ir (arba) kad tenkinamas atitinkamas atrankos kriterijus.
- 152 Taigi perkančioji organizacija pagal Direktyvos 2014/24 63 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą turi, be kita ko, patikrinti, ar yra šios direktyvos 57 straipsnyje nurodytų pašalinimo pagrindų, susijusių su šiuo ūkio subjektu ar vienu iš subjektų. Jeigu tokių pagrindų yra, ji gali pareikalauti (arba gali būti valstybės narės, kuriai ji priklauso, įpareigota pareikalauti), kad atitinkamas ūkio subjektas pakeistų subjektą, kurio pajėgumais ketina remtis, tačiau dėl kurio yra neprivalomųjų pašalinimo pagrindų.
- 153 Vis dėlto reikia pažymėti, jog pagal šios direktyvos 63 straipsnį reikalaujama, kad perkančioji organizacija, dar prieš pareikalaudama, kad konkurso dalyvis pakeistų subjektą, kurio pajėgumais ketina remtis, dėl to, kad šis yra vienoje iš Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodytų situacijų, šiam konkurso dalyviui ir (arba) šiam subjektui suteiktų galimybę nurodyti taisomąsias priemones, kurių šis galbūt ėmėsi, siekdamas ištaisyti nustatytą pažeidimą, taigi įrodyti, kad vėl gali būti laikomas patikimu subjektu (šiuo klausimu žr. 2019 m. spalio 3 d. Sprendimo *Delta Antrepriză de Construcții și Montaj* 93, C-267/18, EU:C:2019:826, 37 punktą ir 2021 m. birželio 3 d. Sprendimo *Rad Service ir kt.*, C 210/20, ECLI:EU:C:2021:445, 36 punktą).
- 154 Toks šios Direktyvos 2014/24 63 straipsnio 1 dalies antros pastraipos aiškinimas gali užtikrinti šios direktyvos 57 straipsnio 6 dalies pirmos pastraipos veiksmingumą; ja iš esmės garantuojama kiekvieno ūkio subjekto, esančio vienoje iš šios nuostatos 1 ir 4 dalyse nurodytų situacijų, teisė pateikti įrodymų, kad priemonių, kurių jis ėmėsi, pakanka jo patikimumui patvirtinti, nepaisant to, kad egzistuoja svarbus pašalinimo pagrindas (šiuo klausimu žr. 2021 m. birželio 3 d. Sprendimo *Rad Service ir kt.*, C-210/20, EU:C:2021:445, 35 punktą).
- 155 Be to, toks aiškinimas padeda užtikrinti, kad perkančiosios organizacijos pagal šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą laikytųsi proporcingumo principo. Iš tiesų iš šio principo, kuris yra bendrasis Sąjungos teisės principas, matyti, kad įgyvendinant šios direktyvos nuostatas valstybių narių ar perkančiųjų organizacijų nustatytos taisyklės neturi viršyti to, kas būtina šia direktyva siekiamiems tikslams įgyvendinti (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Michaniki*, C-213/07, EU:C:2008:731, 48 punktą ir 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Tim*, C-395/18, EU:C:2020:58, 45 punktą).
- 156 Šiuo klausimu reikia priminti, kad taikydamos neprivalomus pašalinimo pagrindus perkančiosios organizacijos šiam principui turi skirti ypatingą dėmesį. Šis dėmesys turi būti dar didesnis, kai nacionalinės teisės aktuose numatytas pašalinimas taikomas konkurso dalyviui ne dėl jo, o dėl subjekto, kurio pajėgumais ketina remtis ir kurio atžvilgiu neturi jokios kontrolės galios, padaryto pažeidimo (šiuo klausimu žr. 2020 m. sausio 30 d. Sprendimo *Tim*, C-395/18, EU:C:2020:58, 48 punktą ir 2021 m. birželio 3 d. Sprendimo *Rad Service ir kt.*, C-210/20, EU:C:2021:445, 39 punktą).

- 157 Pagal proporcingumo principą perkančioji organizacija privalo konkrečiai ir individualiai įvertinti atitinkamo subjekto elgesį. Šiuo tikslu perkančioji organizacija turi atsižvelgti į konkurso dalyvio turėtas priemones patikrinti, ar subjektas, kurio pajėgumais ketino remtis, yra padaręs pažeidimą (2021 m. birželio 3 d. Sprendimo *Rad Service ir kt.*, C-210/20, EU:C:2021:445, 40 punktas).
- 158 Taigi į vienuoliktąjį klausimą reikia atsakyti: Direktyvos 2014/24 63 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, siejama su šios direktyvos 57 straipsnio 4 ir 6 dalimis, aiškintina taip, kad pagal ją draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias tuo atveju, jeigu ūkio subjektas, kuris yra ūkio subjektų grupės narys, rimtai iškreipė faktus pateikdamas informaciją, reikalingą patikrinti, ar nėra pagrindų pašalinti grupę, arba jos atitiktį atrankos kriterijams, o jo partneriai apie šiuos iškreiptus faktus nežino, pašalinimo iš bet kurios viešojo pirkimo procedūros priemonė gali būti taikoma visiems šios grupės nariams.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 159 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

- 1. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, 58 straipsnį reikia aiškinti taip, kad ūkio subjektų pareiga įrodyti tam tikrą vidutinę metinę apyvartą vykdant veiklą srityje, susijusioje su aptariama viešojo pirkimo sutartimi, yra atrankos kriterijus dėl šių ūkio subjektų ekonominio ir finansinio pajėgumo, kaip tai suprantama pagal šio straipsnio 3 dalį.**
- 2. Kartu taikomas Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 3 dalies ir 60 straipsnio 3 dalies nuostatas reikia aiškinti taip, kad tuo atveju, jeigu perkančioji organizacija reikalauja, kad ūkio subjektai turėtų nurodytą minimalią apyvartą srityje, susijusioje su atitinkama viešojo pirkimo sutartimi, siekdamas įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą ūkio subjektas gali remtis laikinos įmonių grupės, kuriai priklausė, gautomis pajamomis tik jeigu iš tikrųjų pagal atitinkamą viešojo pirkimo sutartį prisidėjo prie šios grupės veiklos, analogiškos tai, su kuria susijusi viešojo pirkimo sutartis, dėl kurios šis ūkio subjektas siekia įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą, vykdymo.**
- 3. Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 4 dalį, 42 ir 70 straipsnius reikia aiškinti taip, kad konkurse nustatytam techniniam reikalavimui jie gali būti taikomi kartu.**
- 4. 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo, iš dalies pakeistos 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES, 1 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą, 1 straipsnio 3 ir 5 dalis ir 2 straipsnio 1 dalies b punktą reikia aiškinti taip, kad perkančiosios organizacijos sprendimas atsisakyti ūkio subjektui pateikti konfidencialia laikoma informaciją, esančią kito ūkio subjekto paraiškos dokumentuose ar pasiūlyme, yra aktas, kurį galima apskusti, ir kad tuo atveju, jeigu valstybė narė, kurios teritorijoje**

vyksta atitinkama viešojo pirkimo procedūra, numatė, kad bet kuris asmuo, siekiantis ginčyti perkančiosios organizacijos priimtą sprendimą, prieš pareikšdamas ieškinį teisme privalo pateikti administracinį skundą, ši valstybė narė taip pat gali numatyti, kad prieš teisme pareiškiant ieškinį dėl šio sprendimo atsisakyti leisti susipažinti su informacija turi būti pateiktas toks išankstinis administracinis skundas.

5. Direktyvos 89/665, iš dalies pakeistos Direktyva 2014/23, 1 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą ir 1 straipsnio 3 ir 5 dalis, taip pat Direktyvos 2014/24 21 straipsnį, siejamą su bendruoju Sąjungos teisės gero administravimo principu, reikia aiškinti taip, kad perkančioji organizacija, į kurią ūkio subjektas kreipiasi su prašymu pateikti konfidencialia laikomą informaciją, esančią konkurento, su kuriuo nuspręsta sudaryti sutartį, pasiūlyme, neprivalo jos pateikti, jeigu dėl jos perdavimo būtų pažeistos Sąjungos teisės nuostatos dėl konfidencialios informacijos apsaugos, net jeigu ūkio subjekto prašymas pateiktas nagrinėjant to paties ūkio subjekto skundą dėl perkančiosios organizacijos atlikto konkurento pasiūlymo vertinimo teisėtumo. Kai perkančioji organizacija atsisako perduoti tokią informaciją arba atsisako tai padaryti ir atmeta ūkio subjekto pateiktą administracinį skundą dėl atitinkamo konkurento pasiūlymo vertinimo teisėtumo, ji privalo palyginti pareiškėjo teisę į gerą administravimą ir konkurento teisę į jo konfidencialios informacijos apsaugą taip, kad jos sprendimas atsisakyti pateikti informaciją ar atmesti administracinį skundą būtų motyvuotas ir kad teisė į veiksmingą teisinę gynybą, kuria naudojasi nelaimėjęs konkurso dalyvis, neprarastų veiksmingumo.
6. Direktyvos 89/665, iš dalies pakeistos Direktyva 2014/23, 1 straipsnio 1 dalies ketvirta pastraipa ir 1 straipsnio 3 ir 5 dalys, taip pat Direktyvos 2014/24 21 straipsnis, siejami su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinami taip, kad kompetentingas nacionalinis teismas, nagrinėjantis ieškinį dėl perkančiosios organizacijos sprendimo atsisakyti pateikti ūkio subjektui konfidencialia laikomą informaciją, esančią konkurento, su kuriuo nuspręsta sudaryti sutartį, perduotuose dokumentuose, arba ieškinį dėl perkančiosios organizacijos sprendimo atmesti administracinį skundą dėl tokio sprendimo atsisakyti pateikti informaciją, privalo palyginti pareiškėjo teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir konkurento teisę į jo konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių apsaugą. Šiuo tikslu šis teismas, kuris būtinai turi turėti reikiamą informaciją, įskaitant konfidencialią informaciją ir komercines paslaptis, kad žinodamas visas aplinkybes galėtų priimti sprendimą, ar ši informacija gali būti pateikta, turi išnagrinėti visas reikšmingas faktines ir teisines aplinkybes. Jis taip pat turi galėti panaikinti sprendimą atsisakyti pateikti informaciją arba sprendimą atmesti administracinį skundą, jeigu jie yra neteisėti, ir prirėkęs grąžinti bylą perkančiajai organizacijai arba pats priimti naują sprendimą, jeigu tai leidžiama pagal nacionalinę teisę.
7. Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalį reikia aiškinti taip, kad nacionalinis teismas, nagrinėjantis ūkio subjekto, su kuriuo nuspręsta nesudaryti sutarties, ir perkančiosios organizacijos ginčą, gali nukrypti nuo perkančiosios organizacijos atlikto vertinimo dėl ūkio subjekto, su kuriuo nuspręsta sudaryti sutartį, veiksmų teisėtumo, taigi, nustatyti savo sprendime visas būtinas iš to išplaukiančias pasekmes. Tačiau pagal lygiavertiškumo principą toks teismas gali savo iniciatyva nagrinėti pagrindą, susijusį su perkančiosios organizacijos padaryta vertinimo klaida, tik jeigu tai leidžiama pagal nacionalinę teisę.

8. Direktyvos 2014/24 63 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su šios direktyvos 57 straipsnio 4 ir 6 dalimis, reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias tuo atveju, jeigu ūkio subjektas, kuris yra ūkio subjektų grupės narys, rimtai iškraipė faktus pateikdamas informaciją, reikalingą patikrinti, ar nėra pagrindų pašalinti grupę, arba jos atitiktį atrankos kriterijams, o jo partneriai apie šiuos iškraipytus faktus nežino, pašalinimo iš bet kurios viešojo pirkimo procedūros priemonė gali būti taikoma visiems šios grupės nariams.

Lenaerts	Silva de Lapuerta	Bonichot
Arabadjiev	Prechal	Piçarra
Kumin	Toader	Safjan
Šváby	Rodin	Biltgen
Rossi	Jarukaitis	Jääskinen

Paskelbta 2021 m. rugsėjo 7 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris	Pirmininkas
A. Calot Escobar	K. Lenaerts